

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

Godišnje izvješće 2002

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

Godišnje izvješće za 2002. godinu

Sadržaj

	stranica
OSNOVNE INFORMACIJE	4
IZVJEŠĆE PREDSJEDNIKA NADZORNOG ODBORA	5
IZVJEŠĆE PREDSJEDNIKA UPRAVE ZA 2002. GODINU	6
TIJELA UPRAVLJANJA U 2002.	8
DESETLJEĆE HBOR-a	9
USPOREDNI POKAZATELJI POSLOVANJA 1992.-2002.	12
POSLOVANJE HBOR-a U 2002.	13
STRATEŠKA ODREDNICA - IZVOZ	15
Programi kreditiranja	15
Osiguranje izvoza	15
Suradnja s izvozno-kreditnim agencijama	16
POKAZATELJI POSLOVANJA	17
IZVJEŠĆE REVIZORA	20
KONTAKT	57

Osnovne informacije

NAZIV	Hrvatska banka za obnovu i razvitak, skraćeno HBOR (razvojno-izvozna banka Republike Hrvatske)
SJEDIŠTE	Strossmayerov trg 9, 10000 Zagreb
POČETAK POSLOVANJA	12. lipnja 1992. godine
OSNIVAČ	Republika Hrvatska (Hrvatska banka za obnovu i razvitak - HBOR osnovana je u lipnju 1992. godine donošenjem Zakona o Hrvatskoj kreditnoj banci za obnovu - HKBO, izmjenama i dopunama Zakona u prosincu 1995. godine Banka mijenja naziv u Hrvatsku banku za obnovu i razvitak)

OSNOVNE AKTIVNOSTI

- kreditiranje razvijanja gospodarskih djelatnosti i infrastrukture
- financiranje izvoznih poslova
- osiguranje izvoza od političkih i komercijalnih rizika
- poticanje malog i srednjeg poduzetništva

REVIZOR za 2002. godinu je Ernst & Young

KREDITNI INVESTICIJSKI REJTING	Moody's	Baa3
	Standard & Poor's	BBB-

VELIKO OVLAŠTENJE Hrvatske narodne banke

ČLANSTVA U 2002. GODINI

- BACEE (Udruženje banaka Srednje i Istočne Europe)
- Praški klub (Udruženje novoosnovanih izvozno-kreditnih agencija Srednje i Istočne Europe, Azije i arapskih zemalja)

Izvješće predsjednika Nadzornog odbora

Posebno mi je zadovoljstvo što kao predsjednik Nadzornog odbora Hrvatske banke za obnovu i razvitak, čijem Nadzornom odboru, po funkciji ministra financija RH, predsjedam tri godine, i za prethodnu, 2002. godinu mogu posvjedočiti odlično poslovanje te državne Banke. HBOR je, naime, i u 2002. godini značajno unaprijedio poslovanje i ostvario ciljeve zacrtane Smjernicama rada za tekuće petogodišnje razdoblje.

Godinu 2002. obilježilo je stabilno gospodarsko okruženje. BDP je u posljednjem tromjesečju porastao 5,9 posto u odnosu na prethodnu godinu, a i monetarni su agregati zabilježili visoke stope rasta. U takvom okruženju HBOR je i u 2002. godini smanjio kamatne stope za veći dio svojih kreditnih programa. Na taj je način poboljšao uvjete financiranja izvoza, malog i srednjeg poduzetništva te industrije uz istodobnu brigu za područja od posebne državne skrbi.

HBOR je 2002. godine obilježio deset godina djelovanja tijekom kojih je potvrdio svoju značajnu ulogu u poticanju hrvatskoga gospodarstva kao razvojna, a od 1998. godine i kao hrvatska izvozna banka. Poticanje hrvatskog izvoza HBOR danas provodi putem nekoliko programa financiranja i osiguranja izvoznih poslova.

I u protekloj je godini HBOR, u cilju jačanja potpore hrvatskim izvoznicima, unapređivao suradnju s izvoznim bankama i izvozno-kreditnim agencijama zemalja glavnih trgovinskih partnera Hrvatske. Tijekom 2002. godine HBOR je tako zaključio čak 11 novih sporazuma o suradnji s inozemnim izvoznim bankama.

U ime Nadzornog odbora čestitam Upravi i svim djelatnicima Banke na dobrim rezultatima ostvarenima u 2002. godini te im želim uspjeh u budućem radu.

Ujedno zahvaljujem svim članovima Nadzornog odbora na suradnji i doprinosu uspješnom radu HBOR-a.

Predsjednik Nadzornog odbora

dr. sc. Mato Crkvenac

Izvješće predsjednika Uprave

Poštovani,

Poslovna 2002. godina bila je za sve nas u HBOR-u posebno značajna. Obilježili smo desetu obljetnicu postojanja i uspješnog djelovanja.

Ostvarili smo postojani rast, utemeljen na profesionalnim bankarskim standardima, što su potvrđile i vodeće međunarodne rejting agencije Moody's te Standard & Poor's dodijelivši nam i prethodne godine kreditni rejting Baa3 i BBB-.

Danas su naše temeljne aktivnosti poticanje hrvatskog izvoza, financiranje infrastrukturnih projekata, financiranje razvijanja gospodarskih djelatnosti te poticanje malog i srednjeg poduzetništva.

Smanjivanje kamatnih stopa po HBOR-ovim programima nastavljeno je i u 2002. godini pri čemu smo posebnu pozornost posvetili izvoznicima i područjima od posebne državne skrbi.

Kako bi troškovi domaćih izvoznika bili što manji, u 2002. godini smanjili smo naknadu za obradu zahtjeva za osiguranje od političkih i komercijalnih rizika.

Izvoz kao temeljni preduvjet rasta hrvatskoga gospodarstva naša je jasna strateška odrednica. Ovu značajnu ulogu provodimo kroz većinu svojih programa, od kojih posebno treba izdvojiti Program kreditiranja roba za izvoz i izvoza roba, Program kreditiranja izvoza kapitalnih dobara kreditiranjem banaka/kupaca u inozemstvu, Program kreditiranja dobavljača te poslove osiguranja izvoznih poslova od političkih i komercijalnih rizika koji se obavljaju u ime i za račun Republike Hrvatske.

U nastojanjima poboljšanja poslovanja turističkih tvrtki, a sukladno strategiji razvijanja hrvatskog turizma, uz postojeće programe usmjerene potpori turizmu, u 2002. godini uveli smo Program kreditiranja potpore turističkom sektoru - izravno kreditiranje.

Imajući na umu da investiranje nosi razvitak, prethodne godine počeli smo provedbu Programa ulaganja u temeljni kapital trgovачkih društava koja dodatnim kreditnim zaduženjem nisu u mogućnosti ostvariti razvojne programe, povećati proizvodnju i broj radnika.

S ciljem ubrzanja gospodarskog razvijanja te posvećujući punu pozornost ujednačenom regionalnom razvijanju Republike Hrvatske, uspostavili smo suradnju s Fondom za razvoj i zapošljavanje i Fondom za regionalni razvoj. Suradnja je usmjerena razvijanju poduzeća, povećanju izvoza te otvaranju novih radnih mesta.

Stabilno gospodarsko okruženje te uspješno poslovanje HBOR-a povećali su interes stranih investitora za plasman sredstava HBOR-u te okončali postizanje do sada najpovoljnijih uvjeta zaduženja. Izlazak na tržiste sindiciranih kredita u lipnju polučio je iznimski interes banaka za sudjelovanjem u sindikatu, a prvobitno traženi iznos od 50 milijuna EUR-a u konačnici je povećan na 82,5 milijuna EUR-a. U prosincu smo, koristeći uspostavljeni Euro Medium Term Note (EMTN) Program, izdali euroobveznice u iznosu 100 milijuna EUR-a s najnižim kuponom na tržištu euroobveznica postignutim od strane hrvatskih izdavatelja.

I u 2002. godini poslovali smo pozitivno i ostvarili dobit od 75,2 milijuna kuna koja je, sukladno Zakonu o HBOR-u, raspoređena u pričuve.

Izvješće predsjednika Uprave

Na kraju poslovne godine ukupni kapital Banke iznosio je 3.651,2 milijuna kuna, što je 7% više u odnosu na prethodnu godinu, a ukupna neto bilančna suma 8.438,6 milijuna kuna, što je 23,3% više nego na kraju 2001. godine.

Tijekom godine odobreno je 3.536,5 milijuna kuna kredita i 1.001,2 milijuna kuna garancija.

Potvrđujući svoju ulogu hrvatske izvozne banke, u 2002. godini nastavili smo zaključivati sporazume o suradnji s vodećim svjetskim izvoznim bankama i izvozno-kreditnim agencijama s ciljem bolje suradnje u zajedničkom nastupu na trećim tržištima te što kvalitetnije potpore hrvatskim izvoznicima. Tako smo potpisali sporazume s partnerima iz Slovačke, Sjedinjenih Američkih Država, Italije, Egipta, Mađarske, Bosne i Hercegovine, Velike Britanije, Poljske, Rumunjske i Indije.

Godinu 2002. obilježilo je i potpisivanje prvog Ugovora o reosiguranju između HBOR-a i Slovenske izvozne družbe kojim se utvrđuju međusobni odnosi kod zajedničkog osiguranja i reosiguranja.

U listopadu smo organizirali Međunarodnu konferenciju o poticanju izvoza u Cavatu koja je okupila domaće izvoznike, ugledne strane izvozne banke i izvozno-kreditne agencije, predstavnike poslovnih banaka, ekonomskе stručnjake te predstavnike međunarodnih institucija (OECD, EBRD, EIB, KfW, Bernska unija i druge).

U svoje ime i u ime Uprave, želio bih zahvaliti članovima Nadzornog odbora, Vladi Republike Hrvatske i uvaženim zastupnicima u Hrvatskom saboru na povjerenju, stručnoj podršci i doprinosu u ostvarenju uspješnih rezultata.

Posebno zahvaljujem svim djelatnicima Banke na predanom zajedničkom radu i zalaganju u ostvarenju utvrđenih ciljeva.

Predsjednik Uprave

Anton Kovačev

Tijela upravljanja u 2002. godini

Zakonom o Hrvatskoj kreditnoj banci za obnovu - HKBO te izmjenama i dopunama Zakona iz prosinca 1995. godine, u Nadzorni odbor HBOR-a imenuju se ministri gospodarskog dijela Vlade Republike Hrvatske i predsjednik Hrvatske gospodarske komore po svom položaju te tri člana iz redova zastupnika koje imenuje Hrvatski sabor.

NADZORNI ODBOR

dr. sc. Mato Crkvenac, ministar financija i predsjednik Nadzornog odbora po položaju

dr. sc. Ljubo Jurčić, ministar gospodarstva i zamjenik predsjednika NO-a po položaju

mr. sc. Božidar Pankretić, ministar poljoprivrede i šumarstva

Radimir Čačić, ministar javnih radova, obnove i graditeljstva

Nadan Vidošević, predsjednik Hrvatske gospodarske komore

Ljubica Lalić, zastupnica u Hrvatskom saboru

Ante Grabovac, zastupnik u Hrvatskom saboru

dr. sc. Đuro Njavro, zastupnik u Hrvatskom saboru

UPRAVA

Anton Kovačev, predsjednik Uprave

Krešimir Leko, član Uprave

Marija Kolarić, članica Uprave

Desetljeće HBOR-a

1992.

Godina međunarodnog priznanja Republike Hrvatske i njezinog primanja u Ujedinjene narode.

12. lipnja - datum osnivanja Banke. Donošenjem posebnog Zakona o Hrvatskoj kreditnoj banci za obnovu, HKBO je osnovan s prvotnom zadaćom organiziranja cjelokupnog procesa financiranja obnove ratom razrušenih domova, poduzeća, poljoprivredne opreme i infrastrukture.

1993.

Obnova Republike Hrvatske, koja se još uvijek nalazi u ratnom okruženju (1/3 njezina teritorija je okupirana), provodi se i putem HKBO-a. Kreditnim programima obuhvaćena je obnova stambenih objekata, velikih poduzeća, komunalnih poduzeća i infrastrukture naselja, infrastrukture državnog značenja, stočnog fonda i poljoprivredne opreme seljačkih domaćinstava.

Uspostavljena je suradnja s njemačkim bankama Kreditanstalt für Wiederaufbau i Deutsche Ausgleichsbank koje su pružile svesrdnu pomoći u izradi i pokretanju programa poticanja razvijenja malog i srednjeg poduzetništva čime se počinje ostvarivati razvojna funkcija Banke.

Početi su pregovori s IBRD-om (Svjetska banka) o odobravanju Hitnog zajma za obnovu koji bi se provodio putem HKBO-a. Zajam osim finansijske pomoći ima i svoju drugu, mnogo značajniju dimenziju jer predstavlja jasan znak i poticaj drugim inozemnim finansijskim institucijama te pridonosi podizanju ugleda i promidžbi Banke.

1994.

Stabilizacijski program donesen potkraj 1993. godine, koji je u prvoj fazi predviđao stabilnost hrvatske valute i zaustavljanje inflacije, a u drugoj ozdravljenje gospodarstva, posebno bankarstva, počinje davati prve rezultate. Zaustavljena je inflacija, tečaj se stabilizira, potaknut je izvoz, investicije i industrijska proizvodnja.

Potpisan je ugovor o vodenju mandatnih poslova za Ministarstvo finacija na realizaciji Projekta hitne obnove iz kreditnih sredstava IBRD-a čime je HKBO i službeno od međunarodnih finansijskih institucija bio priznat i stekao legitimitet razvojne banke Republike Hrvatske kao njezin neizostavan partner u dalnjim poslovima obnove i razvijanja.

Nakon IBRD-a počinju pregovori o suradnji s EBRD-om na kreditiranju projekata pročišćavanja otpadnih voda na jadranskoj obali te obnovi i izgradnji cesta.

Jačanjem organizacije HKBO-a, donošenjem niza internih propisa, regulirana je suradnja i obavljen odabir banaka za suradnju na provedbi programa kreditiranja temeljem njihova boniteta.

1995.

Republika Hrvatska vojno-redarstvenim akcijama Bljesak i Oluja oslobođa okupirana područja i uspostavlja ustavno-pravni poredak na čitavom teritoriju osim dijela istočne Slavonije koji se još uvijek nalazi pod upravom međunarodnih snaga UN-a.

Oslobađanjem zaposjednutih područja, HKBO se aktivno uključio u njihovu obnovu donošenjem Programa kreditiranja malog poduzetništva na oslobođenim, ratom stradalim i nerazvijenim područjima RH kao i obnovom domova oštećenih ratnim djelovanjima.

Desetljeće HBOR-a

Izmjenama i dopunama Zakona, Banka mijenja naziv u Hrvatsku banku za obnovu i razvitak i bitno proširuje zadaće: uz financiranje obnove i razvijanja, HBOR pokriva i područje kreditiranja domaćih izvoznika i osiguranja izvoznih poslova od nekomercijalnih rizika.

1996.

Dobivanjem kreditnog investicijskog rejtinga RH olakšano je pribavljanje povoljnih sredstava na međunarodnom finansijskom tržištu.

Okončani su pregovori i zaključeni novi ugovori o kreditima s inozemnim finansijskim institucijama, a izlaskom HBOR-a na tržište sindiciranih zajmova njegov međunarodni ugled dolazi do punog izražaja.

Sukladno odrednicama Vlade RH, putem inozemnih kreditnih linija osmišljen je program obnove turizma koji je tijekom rata pretrpio izravna razaranja kao i štete do kojih je došlo zbog loših turističkih sezona uzrokovanih nestabilnim okruženjem.

Odlukom Vlade RH početo je i praćenje hrvatske brodogradnje izdavanjem garancija HBOR-a inozemnim naručiteljima hrvatskih proizvoda.

1997.

Godina je okončanja mirne reintegracije preostalog dijela okupiranih područja Republike Hrvatske u ustavno-pravni poredak.

HBOR usmjerava svoje poslovanje na razvojne programe, pripreme za finansijsko praćenje izvoznika i osiguranje izvoznih poslova te financiranje infrastrukturnih projekata.

Sustavnim pristupom izgradnji strukture malog poduzetništva pokrenut je Program kreditiranja za poticanje utemeljenja malog poduzetništva kao jednog od primarnih nositelja gospodarstva i budućeg zapošljavanja.

Turizam koji je označen kao glavna privredna djelatnost Republike Hrvatske financiran je preko prve emisije euroobveznica HBOR-a na međunarodnom tržištu kapitala u iznosu od 700 milijuna ATS čime postaje prva hrvatska institucija koja je nakon državnih obveznica na međunarodnom tržištu izdala vlastite obveznice.

1998.

Godinu su obilježile krize na svjetskim finansijskim tržištima koje nisu zaobišle ni Hrvatsku i hrvatski bankovni sustav.

Slijedeći potrebe hrvatskoga gospodarstva, značajno se poboljšavaju uvjeti kreditiranja HBOR-a što se u prvom redu odnosi na smanjenje kamatnih stopa po pojedinim programima kreditiranja.

HBOR se aktivno uključuje u poticanje stanogradnje i rješavanje osnovnog egzistencijalnog pitanja (posebice mladih obitelji) subvencioniranjem stambenih kredita sukladno odredbama Zakona o Fondu za dugoročno financiranje stanogradnje uz potporu države.

Pokretanjem Programa financiranja pripreme roba za izvoz i izvoza roba te osiguranja izvoznih poslova od političkih i komercijalnih rizika ostvarena je uloga HBOR-a u izravnom promicanju hrvatskog izvoza i olakšavanju izlaska hrvatskih izvoznika na ino-tržišta.

Desetljeće HBOR-a

1999.

Nastavljena je kriza hrvatskog bankovnog sustava početa 1998. godine te HBOR svoje poslovanje sve više usmjerava na direktno kreditiranje bez posredovanja poslovnih banaka. Kosovska kriza dostiže kulminaciju što se negativno odražava i na Hrvatsku, posebice na izostanak očekivanih prihoda od turizma.

U sklopu aktivnosti praćenja brodogradnje HBOR se aktivno uključio kreditiranjem prve faze tehničke obnove brodogradilišta. Modernizacijom opreme i poslovanja utjecat će se na smanjenje troškova gradnje brodova, a time i postizanje veće konkurentnosti hrvatske brodogradnje.

Smjernicama Zakona o otocima HBOR pokreće Program kreditiranja razvitka otoka s ciljem oživljavanja gospodarstva i poboljšanja demografske slike hrvatskih otoka.

2000.

Godinu su sigurno obilježili parlamentarni izbori i formiranje koalicjske Vlade. Nova Vlada je početkom veljače donijela Program rada za petogodišnje razdoblje, temeljem čega je Nadzorni odbor HBOR-a sredinom godine prihvatio Smjernice rada HBOR-a u razdoblju od 2000. do 2004. godine. Smjernicama je predviđeno da HBOR aktivnosti usmjeri na poticanje izvoza, financiranje projekata infrastrukture, poticanje malog i srednjeg poduzetništva te razvitak gospodarskih djelatnosti, a prihvaćena je poslovna politika HBOR-a u funkciji poticanja izvoza za razdoblje od 2000. do 2004. godine.

HBOR kao prva finansijska institucija u Hrvatskoj dobiva kreditni investicijski rejting uglednih agencija Moody's i Standard & Poor's. Dodijeljeni rejting jednak je rejtingu koji ima Republika Hrvatska, čime se otvara mogućnost pristupa kvalitetnim izvorima sredstava na međunarodnom tržištu.

Uspostavljen je i Euro Medium Term Note program (EMTN) za prikupljanje sredstava na međunarodnom tržištu kapitala koji omogućuje HBOR-u brz izlazak na tržišta kapitala putem javnih i privatnih plasmana.

Tijekom godine doneseni su novi programi kreditiranja namijenjeni kreditiranju izvoza kapitalnih dobara te Program kreditiranja finansijskog restrukturiranja gospodarskih subjekata koji se pokazao iznimno zanimljivim hrvatskim poduzetnicima.

2001.

Konsolidacija i povratak sigurnosti u bankovni sustav, izražena konkurenčija medu bankama, ostvareni preduvjeti ulaska novih sudionika na finansijsko tržište (prvenstveno mirovinskih fondova) te monetarna kretanja obilježili su 2001. godinu. Zabilježen je visok rast deviznih depozita stanovništva potaknut povećanim polaganjem deviza u banke zbog konverzije 12 valuta zemalja članica Europske monetarne unije u euro. Broj banaka se tijekom 2001. godine nije mijenjao, osim promjena u strukturi vlasništva: prvi put je broj banaka u stranom vlasništvu (24) veći od broja banaka u vlasništvu domaćih osoba (16 privatnih i 3 državne) uz podatak da se 89,3% ukupne imovine hrvatskog bankovnog sustava nalazi u inozemnom vlasništvu.

Izlaskom hrvatskog bankarstva iz krize HBOR postupno mijenja strukturu kreditnog portfelja i usmjerava svoje poslovanje na financiranje velikih razvojnih projekata sukladno strateškim odrednicama razvitka Republike Hrvatske.

Desetljeće HBOR-a

Tijekom godine pokrenuti su programi izravnog kreditiranja namijenjeni poduzetnicima početnicima, malom i srednjem poduzetništvu te Program ulaganja u temeljni kapital trgovačkih društava s ciljem pružanja izravne podrške u financiranju kvalitetnih projekata, oživljavanju investicijske aktivnosti i otklanjanju problema pribavljanja inicijalnog kapitala za financiranje novih perspektivnih projekata. Programi će pridonijeti poticanju poduzetničkog zamaha i povećanju zaposlenosti s obzirom na to da zbog visoke rizičnosti poslovne banke nemaju interes u praćenju poduzetnika-početnika. Razvijenom suradnjom HBOR-a i Hrvatske garancijske agencije poduzetnicima su osigurani svi preduvjeti za uspješnu realizaciju njihovih projekata.

Kako bi se olakšala provedba izvoznih poslova, u 2001. godini počeli su pregovori i potpisivanje sporazuma o međusobnoj poslovnoj suradnji s finansijskim institucijama (izvozne banke i izvozno-kreditne agencije) u cilju poticanja i razvijanja gospodarske suradnje sa zemljama na dobrobit njihovih izvoznika.

USPOREDNI POKAZATELJI POSLOVANJA 1992.-2002.

u 000 kuna

	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
Ukupni krediti	200.505	585.443	1.003.280	1.296.704	1.788.801	2.671.235	3.490.749	3.906.191	4.532.869	5.641.453	6.968.006
Obveze po kreditima	5.218	38.018	36.321	37.059	338.409	216.891	729.374	887.335	1.626.645	2.001.468	2.751.053
Obveze po izdanim VP	-	-	-	2.220	3.563	353.201	375.914	392.279	386.534	696.629	1.019.340
Ukupni kapital	328.915	696.049	1.112.400	1.506.347	1.946.854	2.299.874	2.651.179	3.037.095	3.216.012	3.411.670	3.651.200
Ukupna aktiva	335.140	770.494	1.160.648	1.157.774	2.432.784	3.037.797	4.036.171	4.634.946	5.609.752	6.844.909	8.438.555
Broj zaposlenih	50	87	73	82	100	134	148	155	164	182	184

Poslovanje HBOR-a u 2002.

Izlaskom hrvatskog bankovnog sustava iz krize, njegovim okrupnjavanjem, promjenom vlasničke strukture u kojoj sada dominiraju banke u stranom vlasništvu te krajnjim učincima tih procesa na hrvatsko gospodarstvo, a posebno bankarstvo, HBOR je usmjerio svoje poslovanje na aktivnosti definirane Smjernicama rada HBOR-a: financiranje projekata infrastrukture, poticanje izvoza, razvitak gospodarskih djelatnosti te poticanje malog i srednjeg poduzetništva.

U suradnji s ministarstvima, državnim tijelima i organizacijama, HBOR je tijekom 2002. godine sudjelovao u financiranju niza projekata koji su potaknuti ili su izravno proizašli iz Vladina programa strateškog razvijanja Republike Hrvatske u vidu raznih oblika potpore poslovnim subjektima (gradnja trafostanica Žerjavinec i Ernestinovo, kreditna sredstva za provedbu Programa organizirane obnove...).

Također su odobrena značajna sredstva za izvozne poslove HBOR-a: financiranje i garancijsko praćenje brodogradnje koja pokriva više od polovice hrvatskog izvoza kapitalnih dobara te potpora turizmu kao djelatnosti povećanja nerobnog izvoza.

U izještajnoj godini HBOR je nastavio suradnju s Europskom investicijskom bankom (EIB), početnu 2001. godine potpisivanjem prvog ugovora o globalnom kreditu namijenjenog financiranju malih i srednje velikih infrastrukturnih projekata te investicijskih projekata malih i srednjih poduzeća u industriji, turizmu i drugim uslužnim djelatnostima, kao i s Europskom bankom za obnovu i razvitak (EBRD) i Razvojnom bankom Vijeća Europe (CEB) koje zajednički sufinanciraju projekte malog i srednjeg poduzetništva sredstvima kreditnih linija, odobrenih HBOR-u prošle godine.

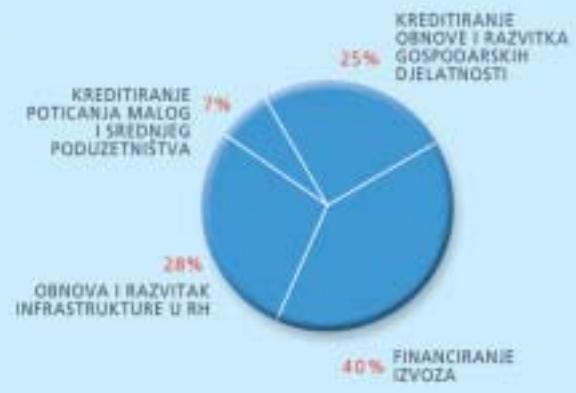
Ističemo i uspješnu dugogodišnju suradnju HBOR-a s njemačkom razvojnom bankom Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) u programima za poticanje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva, turizma i komunalne infrastrukture, početnu od samog osnutka HBOR-a 1992. godine.

Provedbom Programa investiranja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša nastavljena je i suradnja s Europskom bankom za obnovu i razvitak (EBRD) i Međunarodnom bankom za obnovu i razvitak (IBRD).

ODOBRENI KREDITI U 2002. GODINI

(u 000 kuna)

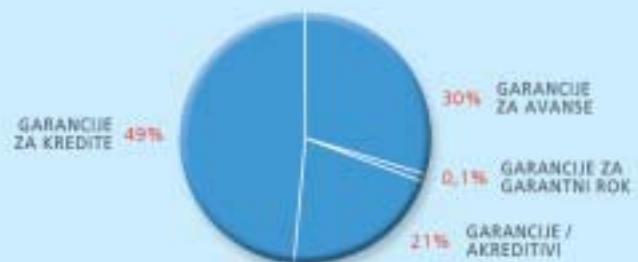
Kreditiranje obnove i razvitka gospodarskih djelatnosti	884.818
Financiranje izvoza	1.414.995
Obnova i razvitak infrastrukture u RH	999.391
Kreditiranje poticanja malog i srednjeg poduzetništva	237.338
Ukupno odobreni krediti	3.536.542

Poslovanje HBOR-a u 2002.

ODOBRENE GARANCIJE U 2002. GODINI (u 000 kuna)

Garancije za avanse	300.758
Garancije za garantni rok	1.786
Garancije/akreditivi	214.873
Garancije za kredite	483.767
Ukupno odobrene garancije	1.001.184

Prošlogodišnja najava pokretanja programa izravnog kreditiranja malog i srednjeg privatnog poduzetništva te Programa ulaganja u temeljni kapital trgovačkih društava s ciljem pružanja izravne podrške u financiranju kvalitetnih projekata, tijekom 2002. godine realizirana je odobravanjem prvih zahtjeva po navedenim programima.

Kroz Program kreditiranja poticanja malog i srednjeg privatnog poduzetništva - izravno, bez posredovanja poslovnih banaka, tijekom 2002. godine ukupno je odobreno 16.385 tisuća kuna dok je Programom ulaganja u temeljni kapital trgovačkih društava u 2002. godini bilo obuhvaćeno pet poduzetnika kojima je odobreno 24.987 tisuća kuna.

Strateška odrednica - izvoz

PROGRAMI KREDITIRANJA

Porast aktivnosti vezanih uz izvozne poslove HBOR-a te njihovo sada već značajno sudjelovanje u ukupno odobrenim kreditima HBOR-a realizirano je kroz lepezu programa kreditiranja namijenjenih izvozu, financiranjem i praćenjem svih njegovih faza počevši od kreditiranja pripreme proizvodnje do kreditiranja kupaca u inozemstvu.

Tijekom 2002. godine u okviru Programa kreditiranja pripreme roba za izvoz i izvoza roba ukupno je hrvatskim izvoznicima odobreno 135.294 tisuće kuna kredita.

Kreditiranje izvoza potrošnih dobara veće nabavne vrijednosti, trajnih potrošnih i kapitalnih dobara HBOR provodi kroz dva programa - Program kredita dobavljača i Program kreditiranja izvoza kapitalnih dobara kreditiranjem kupca/banke kupca u inozemstvu. Po ovim se programima kreditiraju izvozni poslovi u kojima udio hrvatskih roba i usluga iznosi najmanje 60%. Uvjeti kreditiranja definirani su po pravilima utvrđenim OECD konsenzusom. U 2002. godini zaprimljena su 23 upita za kreditiranje hrvatskog izvoza ponajviše u zemlje Jugoistočne Europe, Rusije te Sjeverne Afrike i Bliskog istoka, a odobreni su krediti bankama i kupcima u Bosni i Hercegovini te Srbiji i Crnoj Gori.

HBOR neprestano prati događanja vezana uz hrvatske izvoznike dobara veće nabavne vrijednosti, trajnih potrošnih i kapitalnih dobara te ih po potrebi prati na međunarodnim nastupima (sajmovima, gospodarskim susretima, prezentacijama izvoznih programa...) pomažući im pritom u ostvarivanju izvoznih rezultata.

Potkraj 2002. godine počete su pripreme na izradi Programa kreditiranja izvoza okvirnim kreditnim linijama bankama inozemnih kupaca za kupnju hrvatskih roba i usluga.

Praćenje brodogradnje jedna je od značajnijih aktivnosti HBOR-a vezanih za izvoz koja se ogleda u financiranju gradnje brodova te restrukturiranju domaćih brodara. U 2002. godini za tu svrhu ukupno je odobreno 33.821 tisuća kuna, dok je za refinanciranje dugova brodogradilišta odobreno 1.043.279 tisuća kuna. Istodobno je u okviru podrške brodogradilištima odobreno 1.001.184 tisuće kuna raznih garancija i akreditiva.

Kreditiranje turističke djelatnosti, označene kao glavna privredna i jedna od izvoznih djelatnosti Republike Hrvatske, nastavljeno je još većim intenzitetom u 2002. godini. Uz Program kreditiranja potpore turističkom sektoru putem poslovnih banaka namijenjenog investicijskim ulaganjima, HBOR je počeo s izravnim kreditiranjem turističke djelatnosti te nastavio provedbu Programa kreditiranja turističkog obiteljskog gospodarstva u okviru kojeg se kreditiraju mali turistički smještajni kapaciteti. Ukupno je odobreno 192.738 tisuća kuna novih kredita što je gotovo četiri puta više nego prethodne godine.

OSIGURANJE IZVOZA

Hrvatska banka za obnovu i razvitak, kao što je i praksa kod izvozno-kreditnih agencija u svijetu, potiče nacionalni izvoz pokrićem rizika koji se neizbjegno javlaju na sve rizičnijim svjetskim tržištima, osiguravajući političke i komercijalne rizike.

Godinu 2002. obilježio je niz aktivnosti i mjera u cilju unapređenja poslova osiguranja i prilagodbi tih proizvoda potrebama izvoznika. Međutim, svjetska recesija i pad izvoza na neka od tradicionalnih tržišta hrvatskih izvoznika koja su do sada imala i najveći udio u kratkoročnom osiguranju doveli su do smanjenja potražnje za tom vrstom osiguranja i pada prometa u kratkoročnom osiguranju od 35% u odnosu na prethodnu godinu.

Za razliku od kratkoročnog osiguranja, u području srednjoročno-dugoročnog osiguranja ostvaren je porast prometa od 21%.

Strateška odrednica - izvoz

Veći udio osiguranih dugoročnih poslova u ukupnom osiguranju možemo pripisati i sve većim rizicima na tržištima na kojima poslove ugovaraju izvoznici kapitalnih dobara što je povećalo i njihovu potrebu za osiguranjem od političkih i komercijalnih rizika.

Porast isplata na ime odšteta koje su isplaćene hrvatskim izvoznicima u 2002. godini rezultat je značajnog povećanja broja stečaja kupaca hrvatskih proizvoda, i to u Njemačkoj i Italiji.

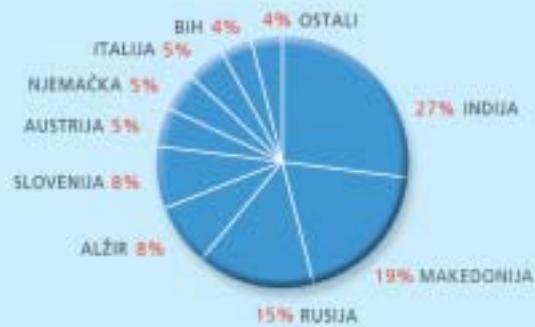
Dodatno su za poslove u fazi pregovora tijekom 2002. godine izdane načelne spremnosti za osiguranje u iznosu od 330.900 tisuća kuna.

PREGLED POSLOVANJA

(u 000 kn)

	2000.	2001.	2002.
Osigurani iznos, ukupno	36.582	123.521	114.247
- Kratkoročno osiguranje	36.582	63.085	41.154
- Srednjoročno-dugoročno osiguranje	-	60.435	73.094
Reosigurani iznos	-	-	11.980
Uplaćene premije	404	1.879	1.557
Isplaćene odštete	156	140	1.755

UDIO POJEDINIH DRŽAVA U UKUPNOM OSIGURANOM PROMETU U 2002.

SURADNJA S IZVOZNO-KREDITNIM AGENCIJAMA

Valja istaknuti nastavak aktivne suradnje s velikim brojem izvozno-kreditnih agencija diljem svijeta, s kojima su potpisani sporazumi o suradnji. Potpisivanje takvih sporazuma predstavlja nastavak suradnje već počete između izvoznih banaka, odnosno izvozno-kreditnih agencija, kojima se produbljuju gospodarski odnosi zemalja potpisnica i pridonosi stvaranju uvjeta za proširenje i otvaranje tržišta hrvatskim izvoznicima, kao i za realizaciju zajedničkih poslova na trećim tržištima.

Temeljem takve suradnje u 2002. godini realizirana su dva zajednička projekta hrvatskog i slovenskog izvoznika na tržištu Alžira gdje je ukupno osigurana vrijednost ugovora iznosila 32.900 tisuća kuna, a HBOR je osigurao cijeli iznos te reosigurao iznos koji se odnosi na slovenskog izvoznika kod Slovenske izvozne družbe. Kako je polica osiguranja za drugi posao izdana u siječnju 2003., iznos osiguranja od 19.100 tisuća kuna nije prikazan u rezultatima za 2002. godinu, već će biti uključen u rezultate 2003. godine.

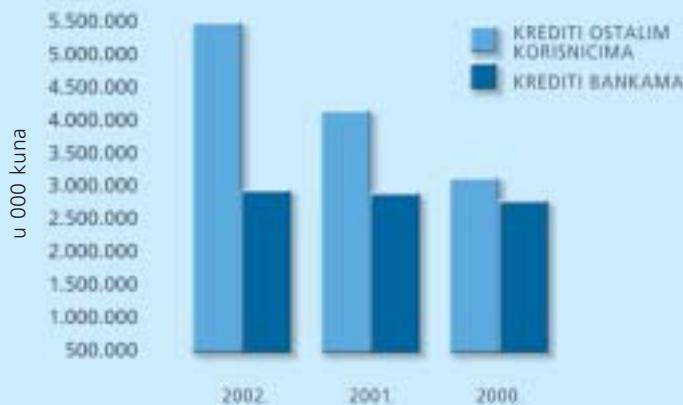
Kao član Praškog kluba HBOR već petu godinu zaredom sudjeluje u svim aktivnostima tog udruženja izvozno-kreditnih agencija, koje trenutno okuplja agencije iz 25 zemalja Srednje i Istočne Europe, Azije i Afrike kao i nekoliko multinacionalnih organizacija. Jedna od osnovnih zadaća ovog Kluba je razmjena praktičnih iskustava i informacija te jačanje suradnje na području osiguranja izvoza i osiguranja ulaganja u inozemstvo. U 2002. godini HBOR je sudjelovao na dva sastanka Praškog kluba koji su održani u Rumunjskoj i Sloveniji.

Pokazatelji poslovanja

U 2002. godini nastavljen je umjeren, stabilan rast ukupnog kreditnog portfelja HBOR-a po stopi od 22,57%. Aktivnosti HBOR-a na realizaciji programa kreditiranja posredno putem poslovnih banaka neznatno su povećane 1,77%, dok je istodobno nastavljen trend naglašenijeg izravnog kreditiranja. Krediti ostalim korisnicima (direktno kreditiranje) porasli su 36,25% i sudjeluju sa 67,05% u ukupnim kreditima, što predstavlja značajan porast u odnosu na 2001. godinu kada je udio izravnog kreditiranja iznosio 60,31%. Na porast izravnog kreditiranja najviše je pridonijela realizacija velikih infrastrukturnih projekata od državnog regionalnog značaja.

	(u 000 kuna)		
	2002.	2001.	2000.
Krediti bankama	2.684.027	2.637.313	2.510.146
Krediti ostalim korisnicima	5.461.099	4.008.175	2.880.691
Ukupno krediti (bruto)	8.145.126	6.645.488	5.390.837

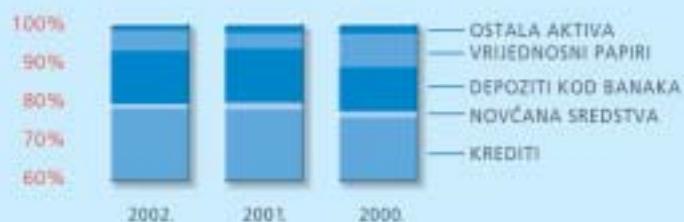
KREDITNI PORTFELJ

Pokazatelji poslovanja

	(u 000 kuna)		
	2002.	2001.	2000.
Krediti	6.968.006	5.641.453	4.532.869
Novčana sredstva	88.714	105.162	76.190
Depoziti kod banaka	906.594	747.219	502.958
Vrijednosni papiri	360.314	224.535	385.544
Ostala aktiva	114.927	126.540	112.191
Aktiva (neto)	8.438.555	6.844.909	5.609.752

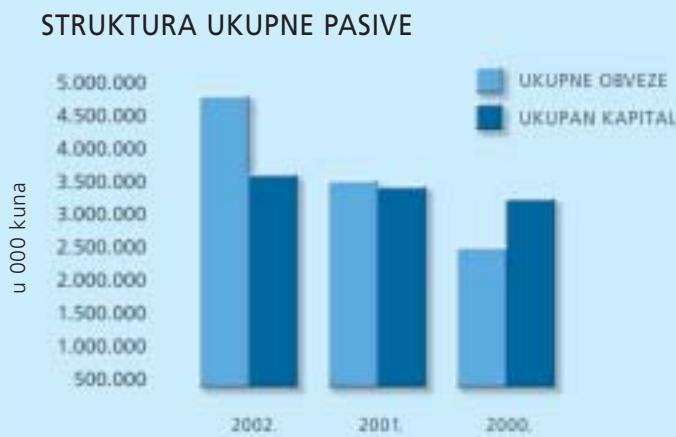
STRUKTURA AKTIVE

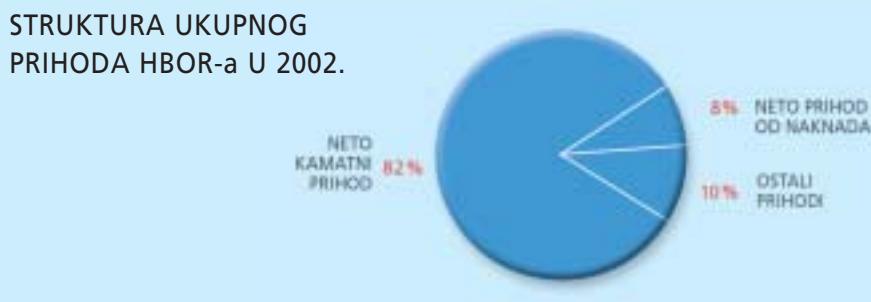
Na dan 31. prosinca 2002. godine ukupna aktiva HBOR-a iznosila je 8.438.555 tisuća kuna, što je povećanje od 23,28% u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi aktive najznačajniju stavku predstavljaju krediti s udjelom od 82,57% čime se naglašavaju uloga i status HBOR-a kao razvojne banke Republike Hrvatske. Ostale značajnije pozicije aktive koje se odnose na novčana sredstva, depozite kod banaka te vrijednosne papire (360.314 tisuća kuna upisanih blagajničkih zapisa HNB-a i obveznica RH) visoko su likvidna aktiva HBOR-a namijenjena redovitom poslovanju i osiguranju isplata po odobrenim, a neiskorištenim kreditima.

Ukupne obveze HBOR-a u 2002. godine povećane su 39,44%, a njihov udio povećan je sa 50,17% na 56,74% ukupne pasive Banke. Preuzimanje novih kreditnih obveza prema inozemnim finansijskim institucijama u ukupnom iznosu od 914.418 tisuća kuna te prosinačko izdanje obveznica pod EMTN programom u iznosu od 744.229 tisuća kuna u najvećoj su mjeri pridonijeli porastu izvora financiranja HBOR-a u protekloj godini.

Pokazatelji poslovanja

Uzimajući u obzir strukturu aktive HBOR-a, razumljivo je i da se glavnina ukupnih prihoda odnosi na kamatne prihode. Za 2002. godinu neto kamatni prihod iznosio je 291.807 tisuća kuna, što je povećanje od 9,12% u odnosu na prethodnu godinu kao posljedica povećanja kamatonosne aktive HBOR-a.

Kamatni troškovi za 2002. godinu iznosili su 160.765 tisuća kuna (11,57% manje u odnosu na 2001. godinu).

Razlika prihoda u ukupnom iznosu od 518.236 tisuća kuna i rashoda u iznosu od 442.999 tisuća kuna rezultirala je ostvarenom dobiti HBOR-a za 2002. godinu u iznosu od 75.237 tisuća kuna koja će sukladno odredbama Zakona o HBOR-u biti prenesena u pričuve.

	Stranica
Odgovornost za finansijska izvješća	21
Mišljenje neovisnog revizora	22
Bilanca društva Hrvatska banka za obnovu i razvitak	23
Račun dobiti i gubitka društva Hrvatska banka za obnovu i razvitak	25
Izvješće o novčanom tijeku društva Hrvatska banka za obnovu i razvitak	26
Izvješće o promjenama kapitala društva Hrvatska banka za obnovu i razvitak	27
Bilješke uz finansijska izvješća	28

Odgovornost za finansijska izvješća

Temeljem hrvatskog Zakona o računovodstvu (NN 90/92), Uprava je dužna osigurati da finansijska izvješća za svaku finansijsku godinu budu pripremljena u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja (MSFI), koje objavljuje Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde, tako da daju istinitu i objektivnu sliku finansijskog stanja i rezultata poslovanja Banke za to razdoblje.

Uprava razumno očekuje da Banka ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava i dalje prihvata načelo trajnosti poslovanja pri izradi finansijskih izvješća.

Pri izradi finansijskih izvješća Uprava je odgovorna:

- da se odaberu i potom dosljedno primjenjuju odgovarajuće računovodstvene politike;
- da prosudbe i procjene budu razumne i oprezne;
- da se primjenjuju važeći računovodstveni standardi, a svako značajno odstupanje obznani i objasni u finansijskim izvješćima; te
- da se finansijska izvješća pripreme po načelu trajnosti poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Banka nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati finansijski položaj Banke, kao i njihovu usklađenost s hrvatskim Zakonom o računovodstvu (NN 90/92). Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Banke, te stoga i za poduzimanje razumnih mjera radi sprječavanja i otkrivanja pronevjera i ostalih nezakonitosti.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

Adresa:

Strossmayerov trg 9

Zagreb, 20. ožujka 2003. godine

Mišljenje neovisnog revizora

Ernst & Young d.o.o.
Milana Šaštra 1
10000 Zagreb
Croatia

Mišljenje neovisnog revizora

Nadzornom odboru Hrvatske banke za obnovu i razvitak:

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvješća banke Hrvatske banke za obnovu i razvitak (dalje: HBOR ili Banka) na dan 31. prosinca 2002. godine, koja su prikazana na stranicama 23 do 56. Finansijska izvješća pripremljena su na temelju Međunarodnih standarda finansijskog izvješčivanja što ih je izdao Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (IASB), u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Hrvatske. Reviziju finansijskih izvješća Hrvatske banke za obnovu i razvitak, 31. prosinca 2001. godine obavili su drugi revizori koji su 25. ožujka 2002. godine izrazili pozitivno mišljenje o tim finansijskim izvješćima.

Odgovornosti Uprave i revizora

Kako je izloženo na stranici 2, za navedena finansijska izvješća odgovara Uprava. Naša odgovornost odnosi se na izražavanje neovisnog mišljenja o tim finansijskim izvješćima na osnovi obavljene revizije.

Temelj za izražavanje mišljenja

Postupak revizije finansijskih izvješća Banke proveden je sukladno Međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju planiranje i provođenje revizije do razine koja je potrebna za postizanje razumnog uvjerenja o tome da finansijska izvješća ne sadrže značajne pogrešne iskaze. Revizija obuhvaća ispitivanje, na osnovi uzorka, evidencija koje potkrepljuju iznose i objavljivanja prikazana u finansijskim izvješćima. Revizija također uključuje procjenjivanje računovodstvenih načela i značajnih procjena Uprave, kao i cijelokupnog prikaza finansijskih izvješća. Vjerujemo da naša revizija pruža razumnu osnovu za izražavanje mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijska izvješća prikazuju realno i objektivno, u svim značajnim aspektima, finansijski položaj Banke na dan 31. prosinca 2002. godine, kao i rezultate njegova poslovanja te novčani tijek i promjene vlastitog kapitala za 2002. godinu sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvješčivanja, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Hrvatske.

Ernst & Young d.o.o.
Republika Hrvatska

Anka Gospodinović

Zagreb, 9. rujna 2002. godine
Zagreb, 20. ožujka 2003. godine

Bilanca Hrvatske banke za obnovu i razvitak

31. prosinca 2002. godine

	Bilješka	2002. godina tisuće kuna	2001. godina tisuće kuna
Aktiva			
Novčana sredstva i računi kod banaka, neto	3	88.714	105.162
Depoziti kod drugih banaka, neto	4	906.594	747.219
Krediti bankama, neto	5	2.038.844	2.146.318
Krediti ostalim korisnicima, neto	6	4.929.162	3.495.135
Imovina koja se drži do dospijeća	7	360.314	224.535
Potraživanja po obračunanim kamatama, neto	8	54.436	90.526
Imovina raspoloživa za prodaju	9	6.623	135
Ulaganja u ovisna i pridružena društva	10	12.211	5.000
Materijalna i nematerijalna imovina	11	25.556	26.288
Imovina namijenjena prodaji	12	14.307	2.341
Ostala aktiva, neto	13	1.794	2.250
UKUPNA AKTIVA		8.438.555	6.844.909

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz finansijska izvješća sastavni su dio ove bilance.

Bilanca Hrvatske banke za obnovu i razvitak (nastavak)

31. prosinca 2002. godine

	Bilješka	2002. godina tisuće kuna	2001. godina tisuće kuna
PASIVA			
Obveze			
Obveze po depozitima	14	329.143	282.163
Obveze po kreditima	15	2.751.053	2.001.468
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	16	1.019.340	696.629
Obveze po obračunanim kamataima	17	66.140	61.075
Ostala pasiva	18	621.679	391.904
Ukupne obveze		4.787.355	3.433.239
Kapital			
Osnivački kapital		3.136.055	2.972.020
Zadržana dobit		438.520	388.842
Neto dobit tekuće godine		75.237	49.678
Ukupni kapital		3.649.812	3.410.540
Garantni fond	19	1.388	1.130
Ukupni kapital i garantni fond		3.651.200	3.411.670
UKUPNA PASIVA		8.438.555	6.844.909

Potpisali u ime HBOR-a na dan 20. ožujka 2003. godine:

Verica Čirjak

Direktorica Sektora računovodstveno
financijskih poslova

Anton Kovačev

Predsjednik Uprave

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz finansijska izvješća sastavni su dio ove bilance.

Račun dobiti i gubitka Hrvatske banke za obnovu i razvitak

Za godinu završenu 31. prosinca 2002. godine

	Bilješka	2002. godina tisuće kuna	2001. godina tisuće kuna
Prihodi od kamata	20	452.572	449.227
Rashodi od kamata	21	(160.765)	(181.797)
Neto prihod od kamata		291.807	267.430
Prihodi od naknada		29.828	37.689
Rashodi od naknada		(1.265)	(383)
Neto prihod od naknada		28.563	37.306
Prihodi/(rashodi) po tečajnim razlikama, neto	22	17.472	(14.144)
Ostali prihodi	23	18.364	22.317
		356.206	312.909
Ostali rashodi	24	(53.871)	(48.826)
Rezerviranja	25	(227.098)	(214.405)
Dobit prije oporezivanja		75.237	49.678
Porez na dobit	2	-	-
Dobitak nakon oporezivanja		75.237	49.678

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz finansijska izvješća sastavni su dio ovog računa dobitka i gubitka.

Izvješće o novčanom tijeku Hrvatske banke za obnovu i razvitak

Za godinu završenu 31. prosinca 2002. godine

	2002. godina tisuće kuna	2001. godina tisuće kuna
Poslovne aktivnosti		
Dobit	75.237	49.678
Uskladjenje na neto novčana sredstva ostvarena i uporabljena za poslovne aktivnosti:		
Amortizacija	3.408	3.473
Neto rezerviranja	227.098	214.405
<i>Dobit iz poslovnih aktivnosti prije promjena na radnom kapitalu</i>	<i>305.743</i>	<i>267.556</i>
<i>Promjene u poslovnim sredstvima i izvorima:</i>		
Neto (povećanje) depozita kod drugih banaka, prije rezerviranja za moguće gubitke	(160.991)	(243.579)
Neto (povećanje)/smanjenje kredita bankama, prije rezerviranja za moguće gubitke	(47.171)	(127.167)
Neto (povećanje) kredita ostalim korisnicima, prije rezerviranja za moguće gubitke	(1.468.049)	(1.135.780)
Neto smanjenje/(povećanje) potraživanja po kamatama i ostala aktiva, prije rezerviranja za moguće gubitke	38.326	(12.050)
Neto (povećanje) imovine raspoložive za prodaju	(11.966)	(2.341)
Neto povećanje depozita poduzeća i banaka	46.980	101.498
Neto povećanje obveza za obračunanu kamatu i ostalih obveza	196.322	186.342
Neto novčana sredstva uporabljena za poslovne aktivnosti	(1.100.806)	(965.521)
Investicijske aktivnosti		
Neto (povećanje)/smanjenje imovine raspoložive za prodaju	(6.488)	3.574
Neto (povećanje)/smanjenje imovine koja se drži do dospeća	(135.779)	161.009
Neto (povećanje) ulaganja u ovisna i pridružena društva	(7.211)	-
Neto (nabava) materijalne i nematerijalne imovine	(2.676)	(1.310)
Neto novčana sredstva uporabljena za/ostvarena u poslovnim aktivnostima	(152.154)	163.273
Financijske aktivnosti		
Neto povećanje osnivačkog kapitala	164.035	146.015
Neto povećanje obveza po kreditima	749.585	374.823
Neto povećanje obveza za izdane dugoročne vrijednosne papire	322.711	310.095
Neto povećanje/(smanjenje) garantnog fonda	258	(35)
Neto novčana sredstva ostvarena financijskim aktivnostima	1.236.589	830.898
Neto (smanjenje)/povećanje novca i ekvivalenta novca	(16.371)	28.650
Stanje na dan 1. siječnja prije rezerviranja	105.604	76.954
Neto gotovinski (odljev)/priljev	(16.371)	28.650
Stanje na dan 31. prosinca, prije rezerviranja	89.233	105.604
Dopunski podaci		
Plaćene kamate	162.708	180.378
Primljene kamate	544.828	434.711

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz finansijska izvješća sastavni su dio ovog izvješća o novčanom tijeku.

Izvješće o promjenama kapitala Hrvatske banke za obnovu i razvitak

Za godinu završenu 31. prosinca 2002. godine

	Osnivački kapital tisuće kuna	Zadržana dobit tisuće kuna	Dobit tekuće godine tisuće kuna	Ukupno tisuće kuna
Stanje 31. prosinca 2000. godine	2.826.005	301.347	87.495	3.214.847
Prijenos u zadržanu dobit	-	87.495	(87.495)	-
Uplate iz proračuna	146.000	-	-	146.000
Ostale uplate uz suglasnost				
Ministarstva financija RH	15	-	-	15
Dobit tekuće godine	-	-	49.678	49.678
Stanje 31. prosinca 2001. godine	2.972.020	388.842	49.678	3.410.540
<hr/>				
Prijenos u zadržanu dobit	-	49.678	(49.678)	-
Uplate iz proračuna	163.600	-	-	163.600
Ostale uplate	435	-	-	435
Dobit tekuće godine	-	-	75.237	75.237
Stanje 31. prosinca 2002.godine	3.136.055	438.520	75.237	3.649.812

Priložene računovodstvene politike i bilješke uz finansijska izvješća sastavni su dio ovog izvješća o promjenama kapitala.

Bilješke uz finansijska izvješća

1. DJELATNOST

Glavne poslovne djelatnosti Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR ili Banka) definirane su Zakonom o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak, a odnose se na: kreditiranje projekata obnove i razvijanja hrvatskog gospodarstva, te obnove i razvijanja infrastrukture, poticanje izvoznih poslova, kao i osiguranje izvoznih poslova od komercijalnih i nekomercijalnih rizika u ime i za račun Republike Hrvatske.

HBOR može obavljati i druge finansijske poslove sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske ako ona ocijeni da je to u interesu Republike Hrvatske.

Jedini osnivač HBOR-a je Republika Hrvatska.

2. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Temelj za prezentiranje finansijskih izvještaja

Banka evidentira računovodstvene promjene i iskazuje svoja izvješća u hrvatskim kunama, sukladno Zakonu o HBOR-u, te ostalim gospodarskim, bankovnim i fiskalnim propisima Republike Hrvatske. Najznačajnije razlike u odnosu na ostali bankarski sektor odnose se na izuzimanje HBOR-a od: obračunavanja i izdvajanja obvezne rezerve, obračunavanja i plaćanja poreza na dobit.

Osновe računovodstva

Banka vodi svoje poslovne knjige u kunama sukladno hrvatskim propisima i računovodstvenim načelima i praksi kojih se pridržavaju trgovačka društva u Republici Hrvatskoj.

Osnova sastavljanja

Ova finansijska izvješća su sastavljena sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvješčivanja koje izdaje Odbor za međunarodne računovodstvene standarde. Finansijska izvješća su sastavljena primjenom konvencije povijesnog troška, korigiranih revalorizacijom imovine raspoložive za prodaju i finansijske imovine i finansijskih obveza koje se drže radi trgovanja.

Finansijska izvješća su sastavljena u opće prihvaćenom i međunarodno priznanom obliku od strane banaka i sukladno Međunarodnom računovodstvenom standardu (MRS) 30 "Objavljivanja u finansijskim izvješćima banaka i sličnih finansijskih institucija" i Međunarodnim standardima finansijskog izvješčivanja.

Izvještajna valuta

Finansijska izvješća Banke su iskazana u kunama. Tečaj kune na dan 31. prosinca 2002. godine bio je, 7,442292 kuna za 1 euro i 7,145744 kuna za 1 američki dolar (31. prosinca 2001. godine tečaj kune je bio 7,370030 kuna za 1 euro i 8,356043 kuna za 1 američki dolar).

Konsolidacija finansijskih izvještaja

Konsolidacija finansijskih izvještaja u 2001. godini nije napravljena budući da su učinci konsolidacije nematerijalni za ove finansijske izvještaje (vidi Bilješku 10). Tijekom 2002. godine vlasništvo nad ovisnim društvom je prodano pa konsolidacija nije potrebna.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

Novac i novčani ekvivalenti

U svrhu izvješćivanja o novčanim tijekovima, stavka novac i ekvivalenti novca uključuje novčana sredstva i sredstva HBOR-a na tekućim računima kod drugih banaka.

Krediti bankama i ostalim korisnicima i depoziti

Krediti koje je izvorno odobrio HBOR doznačujući sredstva direktno primatelju kredita pri povlačenju sredstava, svrstani su u kredite klijentima i iskazani po amortiziranom trošku umanjenom za rezerviranja radi smanjenja vrijednosti.

Svi krediti i predujmovi se priznaju kad su sredstva doznačena primatelju kredita.

Rezervacija za smanjenje vrijednosti kredita zbog kreditnog rizika utvrđuje se ako postoji objektivni dokaz da HBOR neće moći naplatiti cjelokupno nastalo potraživanje. Pri određivanju razine potrebnih rezervacija Uprava HBOR-a razmatra brojne faktore uključujući postojeće gospodarske uvjete, strukturu kreditnog portfelja te prethodna iskustva.

Iznos rezervacije je razlika između knjigovodstvene vrijednosti i povrativog iznosa, odnosno sadašnje vrijednosti očekivanih novčanih priljeva, uključujući povrative iznose po jamstvima i osiguranjima, svedena na vrijednost na dan bilance, koristeći kamatnu stopu navedenu u ugovoru o kreditu sa ostalim korisnicima odnosno prosječnu kamatnu stopu po kreditima bankama.

Rezervacija za smanjenje vrijednosti kredita pokriva i gubitke utvrđene na temelju objektivnih dokaza njihovog postojanja u pojedinim komponentama kreditnog portfelja na datum bilance. Ti gubici su procijenjeni na osnovi povijesnog modela gubitka (u svakoj komponenti kreditnog razvrstavanja klijenata odražavajući njihove tekuće ekonomske uvjete poslovanja).

Sukladno važećem zakonodavstvu, Banka izdvaja opće rezerve za moguće gubitke koji nisu posebno identificirani, i to 1% - 3% nerizičnih plasmana i 1% - 3% nerizičnih potencijalnih i preuzetih obveza za 2002. godinu odnosno 1% - 2% nerizičnih plasmana i 1% - 2% nerizičnih potencijalnih i preuzetih obveza za 2001. godinu, osim za potraživanja od Republike Hrvatske i državnih institucija kao i za potraživanja osigurana jamstvom Republike Hrvatske ("RH").

Krediti koji se proglose nenaplativima otpisuju se na računu iz iznosa povezanih rezerviranja. Naknadni povrat se uključuje u račun dobitka i gubitka ako je prethodno otpisan.

Imovina koja se drži do dospijeća

Finansijski instrumenti koji se klasificiraju u ulaganja koja se drže do dospijeća su finansijski instrumenti kod kojih Uprava ima i namjeru i mogućnost držanja do dospijeća. Svi finansijski instrumenti koji se drže do dospijeća iskazuju se po trošku ulaganja ili amortiziranom trošku umanjenom za rezerviranja za smanjenje vrijednosti. Obračunana kamata nastala na osnovi vrijednosnica koje se drže do dospijeća je iskazana kao prihod od kamata. Sve kupovine ili prodaje finansijskih instrumenata priznaju se na datum trgovanja, a to je datum na koji se HBOR obvezao kupiti ili prodati instrument.

Imovina raspoloživa za prodaju

Imovina raspoloživa za prodaju predstavlja vlasničke vrijednosnice i iskazuje se po trošku nabave zbog beznačajnosti iznosa.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

Ulaganja u pridružena društva

Ulaganja u pridružena društva se odnose na ulaganja kod kojih HBOR ima između 20 i 50% glasačkih prava i koja su pod znacajnim utjecajem, ali ne i kontrolom. Iskazuju se po trošku stjecanja i umanjuju za smanjenje vrijednosti kada je potrebno.

Materijalna i nematerijalna imovina

Materijalna i nematerijalna imovina iskazana je po nabavnoj vrijednosti. Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine obračunava se po proporcionalnoj metodi primjenom stopa pomoću kojih se nabavna ili revalorizirana vrijednost imovine treba otpisati po stopama od 3,03% do 33,3% tijekom njenog procijenjenog vijeka trajanja.

Procijenjeni vijek trajanja je:

	godine
Gradevinski objekti	33
Kompjuteri	3
Namještaj i oprema	5-8
Motorna vozila	3
Ostalo	5
Nematerijalna imovina	3-5

Dugotrajna materijalna i nematerijalna imovina u pripremi se ne amortizira sve dok se ne stavi u upotrebu. Održavanje i popravci iskazuju se na teret troškova u Računu dobitka i gubitka kada nastanu, a izdaci koji povećavaju buduće koristi postojećih sredstava (poboljšanja) se kapitaliziraju.

Smanjenje vrijednosti imovine

Na datum bilance obavlja se procjena finansijske imovine da bi se utvrdio objektivan dokaz njene smanjene vrijednosti. Ako takav dokaz postoji, procijenjeni povrativi iznos te imovine i iznos smanjenja, izračunan kao neto sadašnja vrijednost budućih novčanih priljeva, uključujući predvidive iznose jamstava i osiguranja, diskontirane izvornom efektivnom kamatnom stopom, knjiže se u računu dobitka i gubitka.

Osim toga, rezerviranje koje odražava smanjenje za koje se, iako nije posebno utvrđeno, vjeruje da postoji u portfelju finansijske imovine Banke, a na osnovi povijesnog iskustva, je provedeno.

Dugotrajna materijalna i nematerijalna imovina ocjenjuju se radi utvrđivanja smanjenja vrijednosti u slučajevima kad okolnosti ukazuju na činjenicu da se knjigovodstvena vrijednost imovine neće moći nadoknaditi. Kad knjigovodstvena vrijednost imovine premaši nadoknadiv iznos iskazuje se gubitak u računu dobitka i gubitka po stavkama dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine koja je proknjižena po trošku stjecanja, ili se tretira kao smanjenje revalorizacijske rezerve imovine knjižene po revaloriziranom iznosu ako gubitak nastao smanjenjem vrijednosti ne premašuje iznos revalorizacije. Ovisno o tome koji je veći, nadoknadivi iznos je ili iznos neto prodajne cijene imovine ili njegova upotrebna vrijednost.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

Fer vrijednost finansijskih sredstava i obveza

Fer vrijednost predstavlja iznos po kojem se imovina može razmijeniti ili podmiriti neka obveza u najboljem interesu svih strana. Obzirom na to da u velikoj mjeri nisu dostupne tržišne cijene finansijske imovine i obveza Banke koje se mogu provjeriti, fer vrijednost tih stavaka se temelji na procjenama Uprave sukladno vrsti imovine i obveza. Tržišne vrijednosti se ne razlikuju značajno od knjigovodstvenih vrijednosti svih kategorija imovine i obveza.

Krediti i predujmovi klijentima su iskazani u neto vrijednosti, odnosno smanjeni za iznos rezerviranja radi smanjenja vrijednosti. Njihova procijenjena fer vrijednost predstavlja diskontirani iznos procijenjenih očekivanih budućih priljeva novca.

Finansijski instrumenti

Finansijska imovina i obveze prikazane u bilanci uključuju novac i novčane ekvivalente, tržišne vrijednosnice, potraživanja od kupaca i obveze prema dobavljačima, dugoročne zajmove i najmove, depozite i ulaganja. Računovodstvene metode praćenja ovih instrumenata su navedene u odgovarajućim računovodstvenim politikama.

Osnivački kapital i pričuve

Zakonom o HBOR-u propisani osnivački kapital treba iznosići 3.700.000 tisuća kuna uplatama iz proračuna i iz ostalih izvora dinamikom koju određuje Hrvatski sabor donošenjem državnog proračuna Republike Hrvatske.

Potencijalne i preuzete obveze

Potencijalne obveze po garancijama i otvorenim akreditivima uglavnom su pokrivene jamstvima Republike Hrvatske.

Rezervacija za moguće gubitke po preuzetim i potencijalnim obvezama, za odobrene a neisplaćene kredite i izdane garancije održava se na razini za koju Uprava HBOR-a vjeruje da je dovoljna za pokriće mogućih gubitaka.

Rezerviranja se iskazuju kad Banka ima trenutačnu zakonsku ili ugovornu obvezu koja je rezultat prošlih događaja, kad je vjerojatnost da će odljev sredstava vezanih uz ekonomski koristi biti potreban kako bi se podmirile obveze i kad je moguće pouzdano procijeniti visinu obveze.

Prihodi i rashodi od kamata

Kamate se obračunavaju sukladno ugovoru zaključenom između vjerovnika i dužnika, odnosno zakonskim propisima. Kamate se iznimno pripisuju glavnici ako je to predviđeno ugovorom.

Prihodi i rashodi od kamata se iskazuju u računu dobiti i gubitka po načelu obračunanih kamata. Prihodi od kamata i naknada po ugovorima o kreditima koje se smatraju sastavnim dijelom stvarnog prinosa kredita, priznane su koristeći metodu stvarnog prinosa prvi put u 2002. godini (MRS 18).

Kamatni prihod je isključen kad se utvrdi da postoji smanjenje vrijednosti kredita. Kamata na takve kredite i ostalu finansijsku imovinu se priznaje na osnovi stope korištene za svođenje budućih novčanih primitaka na njihovu sadašnju vrijednost. Ostale naknade se priznaju kad nastanu.

Prihodi naknada i provizija

Prihodi od naknada i provizija se uglavnom sastoje od naknada pravnih osoba za izdavanje kredita, garancija za druge pružene usluge Banke, provizija za upravljanje sredstvima pravnih osoba, te od naknada za strana i domaća plaćanja. Naknade se priznaju u prihod kad je obavljena povezana usluga. Naknada za odobravanje kredita koji će se vrlo vjerojatno realizirati, se u najčešćim slučajevima odgađa (skupa s povezanim troškom) i priznaje kao ispravak stvarnog prinosa.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

Trošak mirovine i zdravstvenog osiguranja

U skladu s važećim zakonskim propisima, Banka ima obavezu plaćanja doprinosa Hrvatskim zavodima za mirovinsko i zdravstveno osiguranje. Ova obaveza odnosi se na stalne zaposlenike, a osigurava plaćanje doprinosa na teret poslodavca u određenom postotku na bruto plaću:

Doprinosi za mirovinsko osiguranje	8,75%
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	7,00%
Doprinosi za fond za zapošljavanje	0,85%

Banka je također obavezna obračunati i uplatiti doprinose iz bruto plaće zaposlenika za iste namjene.

Doprinosi iz plaća i na plaće obračunavaju se kao trošak razdoblja u kojem su nastali.

Preračunavanje stranih sredstava plaćanja

Sredstva i izvori sredstava izraženi u stranim sredstvima plaćanja preračunavaju se u kunsku protuvrijednost po tečaju koji je važeći kod Hrvatske narodne banke na dan bilance. Prihodi i rashodi u stranim sredstvima plaćanja preračunavaju se po tečaju na dan transakcije. Ostvareni prihodi i rashodi nastali preračunavanjem po tečaju knjiže se u računu dobiti i gubitka.

Primjena procjena

Priprema finansijskih izvještaja Banke sukladno Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja zahtijeva od Uprave HBOR-a da učini procjene i pretpostavke, koje utječu na iznose prikazane u ovim finansijskim izvještajima i pratećim bilješkama. Postoji mogućnost da bi stvarni rezultati mogli biti drugačiji od procijenjenih.

Oporezivanje

Temeljem članka 26. Zakona o HBOR-u Banka nije obveznik plaćanja poreza na dobit.

Poslovi u ime i za račun

HBOR upravlja sredstvima, u ime i za račun Ministarstva financija i za to naplaćuje naknadu, te u ime i za račun i Hrvatskog fonda za privatizaciju ("HFP") i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje ("HZZ") bez naknade. Budući da ti iznosi ne predstavljaju aktivu HBOR-a, oni su isključeni iz bilance (vidi bilješku 27.).

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

3. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI KOD BANAKA, NETO

	2002. godina tisuće kuna	2001. godina tisuće kuna
Novac u blagajni	1	1
Novac na žiro-računu	38.742	61.424
Devizni tekući računi - domaće banke	416	196
Devizni tekući računi - inozemne banke	50.074	43.983
	<hr/> 89.233	<hr/> 105.604
Posebna rezerviranja	(15)	-
Opća rezerviranja	(504)	(442)
	<hr/> 88.714	<hr/> 105.162

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po računima kod banaka mogu se prikazati kako slijedi:

	Ukupno 2002.			Ukupno 2001.		
	Posebna tisuće kuna	Opća tisuće kuna	godine	Posebna tisuće kuna	Opća tisuće kuna	godine
Stanje 01. siječnja	-	442	442	-	764	764
Rezerviranja za moguće gubitke po računima kod banaka	15	62	77	-	(322)	(322)
Stanje 31. prosinca	15	504	519	-	442	442

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

4. DEPOZITI KOD DRUGIH BANAKA, NETO

	2002. godina tisuće kuna	2001. godina tisuće kuna
Depoziti kod stranih banaka	810.618	672.846
Depoziti kod domaćih banaka	105.140	81.921
	<hr/>	<hr/>
	915.758	754.767
	<hr/>	<hr/>
Opća rezerviranja	(9.164)	(7.548)
	<hr/>	<hr/>
	906.594	747.219
	<hr/>	<hr/>

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po depozitima kod drugih banaka mogu se prikazati kako slijedi:

	Ukupno			Ukupno		
	2002.		2001.			
	Posebna tisuće kuna	Opća tisuće kuna	godina tisuće kuna	Posebna tisuće kuna	Opća tisuće kuna	godina tisuće kuna
Stanje 01. siječnja	-	7.548	7.548	3.420	4.810	8.230
Rezerviranja za moguće gubitke po depozitima kod drugih banaka	13	1.616	1.629	(3.431)	2.738	(693)
Tečajne razlike rezerviranja za moguće gubitke - neto	(13)	-	(13)	11	-	11
Stanje 31. prosinca	-	9.164	9.164	-	7.548	7.548
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

5. KREDITI BANKAMA, NETO

Krediti bankama, umanjeni za rezerviranja za moguće gubitke, neto dani su kako slijedi:

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Kratkoročni krediti s dospijećem do 1 godine	561.779	443.120
Dugoročni krediti s dospijećem preko 1 godine	2.122.248	2.194.193
	<hr/> <u>2.684.027</u>	<hr/> <u>2.637.313</u>
Posebna rezerviranja	(624.950)	(473.568)
Opća rezerviranja	(20.233)	(17.427)
	<hr/> <u>2.038.844</u>	<hr/> <u>2.146.318</u>

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po kreditima bankama mogu se prikazati kako slijedi:

	Ukupno			Ukupno		
	2002.			2001.		
	Posebna tisuće kuna	Opća tisuće kuna	godine tisuće kuna	Posebna tisuće kuna	Opća tisuće kuna	godine tisuće kuna
Stanje 01. siječnja	473.568	17.427	490.995	381.134	6.770	387.904
Rezerviranja za moguće gubitke po kreditima bankama	148.251	2.806	151.057	108.692	10.657	119.349
Pozitivne/(negativne) tečajne razlike - neto	3.588	-	3.588	(6.312)	-	(6.312)
Prijenos na rezerviranja za kredite ostalim korisnicima	<hr/> (457)	<hr/> -	<hr/> (457)	<hr/> (9.946)	<hr/> -	<hr/> (9.946)
Stanje 31. prosinca	<hr/> 624.950	<hr/> 20.233	<hr/> 645.183	<hr/> 473.568	<hr/> 17.427	<hr/> 490.995

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

5. KREDITI BANKAMA, NETO (NASTAVAK)

Krediti bankama, umanjeni za rezerviranja za moguće gubitke, neto, prema namjeni kreditnih programa dani su kako slijedi:

	2002. godina tisuće kuna	2001. godina tisuće kuna
Program kreditiranja obnove i razvitka gospodarskih djelatnosti	1.057.801	905.723
Financiranje izvoza	716.748	771.967
Program obnove i razvitka infrastrukture u Republici Hrvatskoj	87.725	66.134
Program kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva	644.418	755.280
Program kreditiranja ratom oštećenih i razrušenih stambenih i gospodarskih objekata	59.115	73.595
Ostalo	118.220	64.614
	2.684.027	2.637.313
Rezerviranja	(645.183)	(490.995)
	2.038.844	2.146.318

Kamatne stope na kredite odobrene tijekom 2002. odnosno tijekom 2001. godine kretale su se od 1% - 6% godišnje, odnosno 1% - 7% godišnje, ovisno o namjeni kreditiranja i području investiranja.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

6. KREDITI OSTALIM KORISNICIMA, NETO

Krediti ostalim korisnicima, umanjeni za rezerviranja za moguće gubitke, neto, mogu se prikazati po sektorizaciji kako slijedi:

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Poduzeća	2.568.499	1.759.610
Javna poduzeća	1.465.923	1.292.706
Javni sektor	1.165.593	768.694
Neprofitne organizacije	4.446	4.446
Strane pravne osobe	28.226	33.006
Ostali	228.412	149.713
	<u>5.461.099</u>	<u>4.008.175</u>
Posebna rezerviranja	(515.922)	(506.869)
Opća rezerviranja	(16.015)	(6.171)
	<u>4.929.162</u>	<u>3.495.135</u>

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po kreditima ostalim korisnicima mogu se prikazati kako slijedi:

	Ukupno			Ukupno		
	2002.		2001.		Opća	godine
	Posebna tisuće kuna	Opća tisuće kuna	godine tisuće kuna	Posebna tisuće kuna	Opća tisuće kuna	godine tisuće kuna
Stanje 01. siječnja	506.869	6.171	513.040	461.836	8.228	470.064
Rezerviranja za moguće gubitke po kreditima ostalim korisnicima	24.218	9.844	34.062	50.646	(2.057)	48.589
Negativne tečajne razlike - neto	(40)	-	(40)	(7.263)	-	(7.263)
Otpis	(15.395)	-	(15.395)	(8.296)	-	(8.296)
Reprogrami kredita	(187)	-	(187)	-	-	-
Donos sa rezerviranja za kredite bankama	457	-	457	9.946	-	9.946
Stanje 31. prosinca	<u>515.922</u>	<u>16.015</u>	<u>531.937</u>	<u>506.869</u>	<u>6.171</u>	<u>513.040</u>

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

6. KREDITI OSTALIM KORISNICIMA, NETO (NASTAVAK)

Krediti ostalim korisnicima, umanjeni za rezerviranja za moguće gubitke, neto, prema namjeni kreditnih programa dani su kako slijedi:

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Program kreditiranja obnove i razvijanja gospodarskih djelatnosti	1.830.715	986.514
Financiranje izvoza	2.050.540	1.876.712
Program obnove i razvijanja infrastrukture u Republici Hrvatskoj	1.181.314	768.645
Program kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva	189.777	140.168
Program kreditiranja ratom oštećenih i razrušenih stambenih i gospodarskih objekata	144.660	176.381
Ostalo	64.093	59.755
	<hr/> <u>5.461.099</u>	<hr/> <u>4.008.175</u>
Ukupna rezerviranja	(531.937)	(513.040)
	<hr/> <u>4.929.162</u>	<hr/> <u>3.495.135</u>

Kamatne stope na kredite odobrane tijekom 2002. odnosno 2001. godine kretale su se od 3% - 8% godišnje, odnosno 3% - 9% godišnje, ovisno o namjeni kreditiranja i području investiranja.

7. IMOVINA KOJA SE DRŽI DO DOSPIJEĆA

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Blagajnički zapisi Hrvatske narodne banke	159.680	-
Obveznice Republike Hrvatske	<hr/> <u>200.634</u>	<hr/> <u>224.535</u>
	<hr/> <u>360.314</u>	<hr/> <u>224.535</u>

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

7. IMOVINA KOJA SE DRŽI DO DOSPIJEĆA (NASTAVAK)

Obveznice Republike Hrvatske na dan 31. prosinca 2002. odnosno 2001. godine u ukupnom iznosu od EUR 26.959 tisuća odnosno EUR 30.466 tisuća, HBOR je stekao u zamjenu za potraživanja od Dubrovačke banke d.d. Dubrovnik. Anuiteti dospijevaju šestomjesečno, od kojih zadnji dospijeva 15. studenog 2008. godine. Kamatna stopa iznosi 7% godišnje.

Blagajnički zapisi prikazani su prema trošku stjecanja, a kamatnu stopu na blagajničke zapise utvrđuje Hrvatska narodna banka mjesečno. Kamatna stopa na blagajničke zapise na dan 31. prosinca 2002. godine iznosila je 2,08% - 2,1%.

8. POTRAŽIVANJA PO OBRAČUNANIM KAMATAMA, NETO

	2002. godina tisuće kuna	2001. godina tisuće kuna
Obračunane dospjele kamate	33.494	69.463
Obračunane nedospjele kamate	21.191	22.020
	<hr/> 54.685	<hr/> 91.483
Posebna rezerviranja	(249)	(957)
	<hr/> 54.436	<hr/> 90.526

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po obračunanim kamatama mogu se prikazati kako slijedi:

	2002. godina tisuće kuna	2001. godina tisuće kuna
Stanje 01. siječnja	957	3.158
Rezerviranja za moguće gubitke po kamatama	4.008	(198)
Tečajne razlike rezerviranja za moguće gubitke	-	(8)
Naplata suspendiranih kamata	(6.335)	(4.800)
Donos rezerviranja sa izvanbilančne evidencije	6.335	4.800
Povećanje rezervacije po osnovi reprogramiranja	313	217
Prijenos na glavnici kod reprograma	(313)	-
Suspendirana kamata - prijenos u izvanbilančnu evidenciju	(4.716)	(2.212)
Stanje 31. prosinca:	<hr/> 249	<hr/> 957

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

9. IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Dionice stranih pravnih osoba	15	15
Dionice trgovачkih društava	6.488	-
Dionice finansijskih institucija	120	120
	<hr/> 6.623	<hr/> 135

10. ULAGANJA U PRIDRUŽENA I OVISNA DRUŠTVA

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Ulaganja u ovisno društvo (Vuteks Feniks, Hrvatska, 100%)	-	5.000
Ulaganja u pridružena društva	<hr/> 12.211	<hr/> -
	<hr/> 12.211	<hr/> 5.000

Ulaganja u pridružena društva su sastavni dio Programa ulaganja u temeljni kapital trgovачkih društava - malih i srednjih poduzetnika. HBOR ima značajan utjecaj na poslovanje društava putem svog predstavnika u Nadzornom odboru. Iskazana su po trošku stjecanja i na datum bilance se značajno ne razlikuje od iznosa izračunanih putem metode udjela.

	Djelatnost	% vlasništva
Vitroplant d.o.o. Solin	Poljoprivreda, lov i šumarstvo	29,67%
Kupres d.o.o. Donji Miholjac	Prerada drva, proizvodnja proizvoda od drva i pluta	25,65%
Lika d.d. Donji Lapac	Proizvodnja, obrada i konzerviranje mesa	26,04%
Brako d.o.o. Posedarje	Proizvodnja, obrada i konzerviranje mesa	30,06%
Bila boja d.o.o. Grohote	Proizvodnja proizvoda od plastike	23,65%

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

11. MATERIJALNA I NEMATERIJALNA IMOVINA

	Građevinski objekti i stan	Kompjuteri	Namještaj, oprema i vozila	Predujmovi i investicije u tijeku	Ukupno materijalna imovina	Nematerijalna imovina	Ukupno
	tisuće kuna	tisuće kuna	tisuće kuna	tisuće kuna	tisuće kuna	tisuće kuna	tisuće kuna
Nabavna ili revalorizirana vrijednost							
Stanje 31. prosinca 2001.							
Povećanje	-	-	-	2.676	2.676	-	2.676
Prijenos sa investicija u tijeku	576	1.480	294	(2.775)	(425)	425	-
Prodaja i rashod	-	(971)	(91)	-	(1.062)	-	(1.062)
Stanje 31. prosinca 2002.	23.347	6.717	7.142	81	37.287	8.110	45.397
Ispravak vrijednosti							
Stanje 31. prosinca 2001.	1.549	4.685	4.766	-	11.000	6.495	17.495
Amortizacija za 2002.	696	1.179	800	-	2.675	733	3.408
Prodaja i rashod	-	(971)	(91)	-	(1.062)	-	(1.062)
Stanje 31. prosinca 2002.	2.245	4.893	5.475	-	12.613	7.228	19.841
Neotpisana vrijednost							
31. prosinca 2002.	21.102	1.824	1.667	81	24.674	882	25.556
Neotpisana vrijednost							
31. prosinca 2001.	21.222	1.523	2.173	180	25.098	1.190	26.288

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

12. IMOVINA NAMIJENJENA PRODAJI

	2002. godina tisuće kuna	2001. godina tisuće kuna
Preuzeta materijalna imovina u zamjenu za potraživanja	14.307	2.341
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Na koncu godine, imovina namijenjena prodaji uglavnom uključuje nekretnine i pokretnine stečene u postupku naplate duga. Preuzeta materijalna imovina, uglavnom nekretnine namijenjene prodaji iskazuju se po nižoj vrijednosti utvrđenoj usporedbom dospjelog duga ili neto očekivane vrijednosti utvrđene neovisnom procjenom.

13. OSTALA AKTIVA, NETO

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Potraživanja po naknadama	943	921
Potraživanja od Ministarstva financija	-	595
Sredstva u obračunu	1.420	970
Ostala aktiva	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	1.666	1.189
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Posebna rezerviranja	(2.235)	(1.425)
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	1.794	2.250
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Promjene posebnih rezerviranja su:

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Stanje 1. siječnja	1.425	2.126
Rezerviranja za moguće gubitke po ostaloj aktivi	860	(689)
Otpis	(50)	(12)
Stanje 31. prosinca	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	2.235	1.425

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

14. OBVEZE PO DEPOZITIMA

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Depoziti banaka	751	20.910
Devizni redovni računi poduzeća	1.654	3.928
Ograničeni depoziti Ministarstva financija RH	7.375	10.000
Devizni namjenski računi poduzeća	69.428	81.321
Devizni računi za plaćanje u inozemstvo	-	35.935
Depoziti državnih institucija	249.804	130.014
Ostali depoziti	131	55
	<hr/> <u>329.143</u>	<hr/> <u>282.163</u>

Ograničeni depoziti Ministarstva financija Republike Hrvatske odnose se na poslove vezane uz povlačenje sredstava Zajma IBRD-a.

Depoziti državnih institucija odnose se na poslove koje Banka obavlja u ime i za račun Ministarstva financija Republike Hrvatske.

Na navedene depozite HBOR ne plaća kamatu.

15. OBVEZE PO KREDITIMA

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Stanje 01. siječnja	2.001.468	1.626.645
Novi krediti	914.418	987.303
Povrat kredita	(136.944)	(553.489)
Tečajne razlike	(27.889)	(58.991)
Stanje 31. prosinca	<hr/> <u>2.751.053</u>	<hr/> <u>2.001.468</u>

Kamatne stope na primljene kredite kreću se od 2% fiksno godišnje do promjenjivih kamatnih stopa na Međunarodnom tržištu kapitala (LIBOR EUR; EURIBOR; LIBOR USD) uvećanih za 0,65 - 2,5 postotna poena godišnje.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

16. OBVEZE ZA IZDANE DUGOROČNE VRIJEDNOSNE PAPIRE

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Obveznice 100 milijuna Eura	744.229	-
Obveznice 38.5 milijuna američkih dolara	275.111	321.708
Obveznice 700 milijuna austrijskih šilinga	-	374.921
	1.019.340	696.629

Sukladno sporazumu od 28. studenog 2002. godine između HBOR-a i J.P. Morgan Europe Limited (kao lead managera), HBOR je izdala obveznice pod EMTN programom uz jamstvo Republike Hrvatske, u iznosu od EUR 100.000 tisuća (kuna 744.229 tisuća na dan 31. prosinca 2002. godine) na rok od 10 godina uz fiksnu kamatnu stopu od 5,75%. Kamate su plative jednogodišnje unatrag.

Sukladno sporazumu od 22. veljače 2001. godine, između HBOR-a i Deutsche Bank AG London (kao lead managera), a u skladu s Odlukom Vlade o refinanciranju brodogradnje, HBOR je izdala obveznice pod EMTN programom uz jamstvo Republike Hrvatske, u iznosu od USD 38.500 tisuća (kuna 275.111 tisuća odnosno kuna 321.708 tisuća na dan 31. prosinca 2002. odnosno 31. prosinca 2001. godine) na rok od 3 godine uz fiksnu kamatnu stopu od 7,50%. Kamate su plative jednogodišnje unatrag.

Sukladno Sporazumu od 22. svibnja 1997. godine između HBOR-a i konzorcija međunarodnih banaka, (vodeći manager Creditanstalt - Bankverein) HBOR je izdala globalnu obveznicu, uz jamstvo Republike Hrvatske, u ukupnom iznosu od ATS 700.000 tisuća (kuna 374.921 tisuću na dan 31. prosinca 2001.) na rok od 5 godina uz fiksnu kamatnu stopu od 5 5/8 %. Kamate su plative jednogodišnje unatrag. U 2002. godini izvršena je isplata po izdanim obveznicama na dan dospijeća.

17. OBVEZE PO OBRAČUNANIM KAMATAMA

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Obračunane dospjele kamate	778	808
Obračunane nedospjele kamate	65.362	60.267
	66.140	61.075

Obračunane nedospjele kamate se odnose na primljene kredite banaka.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

18. OSTALA PASIVA

	2002. godina tisuće kuna	2001. godina tisuće kuna
Obveze za isplatu plaća i naknada	2.686	2.338
Obveze prema dobavljačima	801	693
Obveze po više naplaćenim potraživanjima	1.570	1.551
Obveze u obračunu za subvencioniranje stambenih kredita uz potporu države	33.000	36.768
Obveze u obračunu po namjenskom depozitu	105.938	81.487
Obveze za subvencioniranje kamatne stope po Programu povlaštenog financiranja po kreditnim programima poticanja izvoza	183.242	105.096
Odgodeno priznavanje naplaćenih kamatnih prihoda-naknada (bilješka 20)	27.893	-
Odgodeno priznavanje kamatnih prihoda	71.608	10.643
Rezerviranja za potencijalne obveze i troškove	189.261	150.743
Ostale obveze	5.680	2.585
	621.679	391.904

Rezerviranja za potencijalne i preuzete obveze su:

	2002. godina tisuće kuna	2001. godina tisuće kuna
Posebna rezerviranja	179.450	148.898
Opća rezerviranja	9.811	1.845
	189.261	150.743

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

18. OSTALA PASIVA (NASTAVAK)

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke po potencijalnim i preuzetim obvezama mogu se prikazati kako slijedi:

	Ukupno 2002.			Ukupno 2001.		
	Posebna tisuće kuna	Opća tisuće kuna	godine tisuće kuna	Posebna tisuće kuna	Opća tisuće kuna	godine tisuće kuna
Stanje 01. siječnja	148.898	1.845	150.743	81.058	2.944	84.002
Rezerviranja za moguće gubitke po potencijalnim i preuzetim obvezama - neto	30.552	7.966	38.518	67.840	(1.099)	66.741
Stanje 31. prosinca	<u>179.450</u>	<u>9.811</u>	<u>189.261</u>	<u>148.898</u>	<u>1.845</u>	<u>150.743</u>

19. GARANTNI FOND

Sredstva garantnog fonda u ukupnom iznosu od 1.388 tisuća kuna sastoje se od:

- a) Sredstava garantnog fonda u iznosu od 1.142 tisuće kuna na dan 31. prosinca 2002. godine (2001. godine 1.130 tisuća kuna) od Deutsche Investitions und Entwicklungsgesellschaft (DEG), a odnose se na finansijski doprinos (bespovratna sredstva) Vlade SR Njemačke, koja se koriste za pokriće mogućih gubitaka za izdane garancije po Programu kreditiranja utemeljenja poduzetništva u Hrvatskoj.
- b) Sredstava garantnog fonda u iznosu od 246 tisuća kuna na dan 31. prosinca 2002. godine, a formirana su iz sredstava uplaćenih iz povrata glavnice po kreditnom programu "Program sanacije poduzeća u poteškoćama", koje poslove HBOR obavlja u ime i za račun Ministarstva financija. Ova sredstva čine garancijski polog za uredno izvršenje obveza korisnika kredita kojima je kredit odobren iz sredstava HBOR-a po istom programu kreditiranja.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

20. PRIHODI OD KAMATA

Prihodi od kamata po korisnicima:

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Javna poduzeća	86.204	84.257
Strane pravne osobe	1.372	2.213
Ostala poduzeća	130.261	108.413
Hrvatska narodna banka	613	9.733
Domaće banke	117.039	142.248
Inozemne banke	13.328	30.034
Ostalo	89.274	63.517
Zatezne kamate	14.481	8.812
	<hr/> <u>452.572</u>	<hr/> <u>449.227</u>

Prihodi od kamata po vrstama plasmana:

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Kamate po kreditima		
- dugoročni krediti	422.924	389.738
- kratkoročni krediti	<hr/> 1.007	<hr/> 3.265
	<hr/> <u>423.931</u>	<hr/> <u>393.003</u>
Plasmani u vrijednosne papire	15.716	26.536
Devizni depoziti	12.881	29.232
Kunski depoziti	33	293
Ostalo	11	163
	<hr/> <u>452.572</u>	<hr/> <u>449.227</u>

U 2002. godini, iznos od 27.893 tisuće kuna naplaćenih kamata je knjiženo kao odgođeni prihod sukladno zahtjevima MRS - a 18 - Prihodi (bilješka 18).

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

21. RASHODI OD KAMATA

Rashodi od kamata po primateljima:

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Poduzeća	108	1.253
Domaće banke	407	1.643
Inozemne banke	160.250	178.901
	<hr/>	<hr/>
	160.765	181.797
	<hr/>	<hr/>

Rashodi od kamata prema vrstama obveza:

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Obveze po dugoročnim kreditima banaka	118.205	132.576
Dužnički vrijednosni papiri	41.664	47.704
Devizni depoziti	896	1.517
	<hr/>	<hr/>
	160.765	181.797
	<hr/>	<hr/>

22. PRIHODI/(RASHODI) PO TEČAJNIM RAZLIKAMA, NETO

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Tečajne razlike na devizna potraživanja i obveze		
Pozitivne tečajne razlike	404.760	472.324
Negativne tečajne razlike	<hr/> (408.242)	<hr/> (406.604)
	<hr/> (3.482)	<hr/> 65.720
Tečajne razlike po potraživanjima s valutnom klauzulom		
Pozitivni učinak	94.892	205.536
Negativni učinak	<hr/> (73.938)	<hr/> (285.400)
	<hr/> 20.954	<hr/> (79.864)
Neto	<hr/> 17.472	<hr/> (14.144)
	<hr/>	<hr/>

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

23. OSTALI PRIHODI

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Prihodi od naplate izravno isključenih kamatnih prihoda iz ranijih godina	18.181	22.174
Prihodi od vlasničkih vrijednosnih papira	10	22
Ostali prihodi	173	121
	18.364	22.317

24. OSTALI TROŠKOVI

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Troškovi osoblja	30.360	26.433
Amortizacija	3.408	3.473
Troškovi administracije	5.585	4.558
Utrošeni materijal i usluge	12.358	9.496
Porezi i doprinosi	94	174
Vrijednosno uskladenje ulaganja u dionice	-	3.578
Ostali rashodi	2.066	1.114
	53.871	48.826

25. REZERVIRANJA

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Neto rezerviranja po kreditima, kamataima, depozitima i računima kod banaka	187.720	148.353
Neto rezerviranja za potencijalne i preuzete obveze	38.518	66.741
Neto rezerviranja po ostaloj aktivi	860	(689)
	227.098	214.405

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

25. REZERVIRANJA (NASTAVAK)

Promjene na rezerviranjima za moguće gubitke mogu se prikazati kako slijedi:

Promjene na rezerviranjima povećanje/(smanjenje)	Ukupno			Ukupno		
	2002.			2001.		
	Posebna tisuće kuna	Opća tisuće kuna	godina tisuće kuna	Posebna tisuće kuna	Opća tisuće kuna	godina tisuće kuna
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi						
kod banaka, neto	15	62	77	-	(322)	(322)
Depoziti kod drugih banaka, neto	-	1.616	1.616	(3.420)	2.738	(682)
Krediti bankama, neto	151.839	2.806	154.645	102.380	10.657	113.037
Krediti ostalim korisnicima, neto	24.178	9.844	34.022	43.383	(2.057)	41.326
Imovina koja se drži do dospijeća	-	-	-	-	-	-
Potraživanja po obračunanim						
kamatama, neto	(2.640)	-	(2.640)	(5.006)	-	(5.006)
Imovina raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	-	-
Ulaganja u ovisne i pridružena društva	-	-	-	-	-	-
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	-	-
Ostala aktiva, neto	860	-	860	(689)	-	(689)
Ukupna aktiva	174.252	14.328	188.580	136.648	11.016	147.664
PASIVA						
Obveze po depozitima	-	-	-	-	-	-
Obveze po kreditima	-	-	-	-	-	-
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne						
papire	-	-	-	-	-	-
Obveze po obračunanim kamatama	-	-	-	-	-	-
Ostala pasiva	30.552	7.966	38.518	67.840	(1.099)	66.741
Ukupne obveze	30.552	7.966	38.518	67.840	(1.099)	66.741
Kapital						
Osnivački kapital	-	-	-	-	-	-
Zadržana dobit i rezerve	-	-	-	-	-	-
Ukupni kapital	-	-	-	-	-	-
Garantni fond	-	-	-	-	-	-
Ukupno pasiva	30.552	7.966	38.518	67.840	(1.099)	66.741
Ukupno aktiva i pasiva	204.804	22.294	227.098	204.488	9.917	214.405

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

26. POTENCIJALNE I PREUZETE OBVEZE

	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Izdane garancije u devizama	1.251.401	2.065.730
Izdane garancije u kunama	52.083	46.934
Otvoreni akreditivi u devizama	301.498	350.753
Jamstva u devizama	2.835	2.807
Preuzete obveze po kreditima	1.015.249	716.300
Rezerviranja	2.623.066	3.182.524
	(189.261)	(150.743)
	2.433.805	3.031.781

Potencijalne obveze po garancijama i otvorenim akreditivima uglavnom su pokrivene jamstvima Republike Hrvatske.

27. POSLOVI U IME I ZA RAČUN

Banka upravlja značajnim sredstvima u ime i za račun Ministarstva finančija i Hrvatskog fonda za privatizaciju koja se uglavnom koriste za kreditiranje programa obnove i razvijanja. Ta sredstva se vode odvojeno od sredstava Banke. Prihodi i rashodi po tom poslovanju terete nalogodavca, a Banka ne snosi druge obveze. Za svoje usluge Banka naplaćuje naknadu.

Ukupna bilančna suma poslova u ime i za račun po pojedinačnim programima iznosi:

Program	2002. godine tisuće kuna	2001. godine tisuće kuna
Kreditiranje prerađivača ribe	16.841	23.923
Kreditiranje razvijanja i obnove poljodjelskih domaćinstava	154.047	194.314
Kreditiranje zapošljavanja razvojačenih pripadnika HV	392.033	378.457
Krediti TLM Šibenik	-	37.853
Projekt hitne obnove (zajam IBRD 3760 - HR)	79.129	283.533
Projekt obnove prometa i razminiravanja (IBRD 4104 - HR)	-	547.635
Kreditiranje na područjima posebne državne skrbi	48.823	47.671
Kreditiranje poduzeća u poteškoćama - izvor MF	90.456	99.854
Kreditiranje poduzeća u poteškoćama - izvor HZZ	39.723	66.181
Kreditiranje programa ulaganja u lokalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša		
- program MEIP	315.798	189.398
Osiguranje izvoznih poslova	2.305	2.400
Program povlaštenog financiranja po kreditnim programima poticanja izvoza	82.089	61.220
	1.221.244	1.932.439

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Banka ne koristi izvedene finansijske instrumente. Politika upravljanja rizicima koji su povezani s kratkotrajnim ulaganjima, upravljanjem novčanim sredstvima i obvezama može se sažeti u slijedeće:

Kamatni rizik

Rizik kamatnih stopa predstavlja osjetljivost finansijskog položaja Banke na kretanja kamatnih stopa. Rizik kamatnih stopa pojavljuje se u slučaju neusklađenosti ili nesrazmjera u iznosima imovine, obveza i izvanbilančnih instrumenata koji dospijevaju ili čija se cijena mijenja u danom razdoblju. Banka može smanjiti taj rizik na način da uskladi mogućnost promjene cijena imovine i obveza.

Banka točnim predviđanjem kretanja i opsega promjena kamatnih stopa pokušava ostvariti ravnotežu između smanjenja rizika na zarađi zbog negativnih kretanja u kamatnim stopama i povećanja neto prihoda od kamata.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik da jedna strana u finansijskom instrumentu neće ispuniti svoje obveze te da će time prouzročiti nastanak finansijskog gubitka drugoj strani.

Banka upravlja svojom izloženošću prema kreditnom riziku primjenom mnogih kontrolnih mjera: redovitom procjenom dogovorenih kreditnih kriterija; razvrstavanjem rizika po sektorima kako bi se izbjegla koncentracija po vrsti djelatnosti ili zemljopisnim okvirima. Ako je potrebno, Banka pribavlja prihvatljive instrumente osiguranja plaćanja da bi smanjila razinu kreditnog rizika.

Valutni rizik

Banka upravlja svojom izloženošću prema valutnom riziku kroz mnoštvo mjera, uključujući korištenje valutne klauzule, što ima isti učinak kao i preračunavanje imovine izražene u kunama u druge strane valute.

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

29. DEVIZNA PODBILANCA

Iznos ukupne aktive i pasive na dan 31. prosinca 2002. i 31. prosinca 2001. godine u kunama i devizama:

	2002. godine		Ostale		Ukupno	
	USD	EUR	devize	devize	Kune	Ukupno
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi kod banaka, neto	8.605	35.825	5.765	50.195	38.519	88.714
Depoziti kod drugih banaka, neto	209.397	594.433	-	803.830	102.764	906.594
Krediti bankama, neto	-	55.475	-	55.475	1.983.369	2.038.844
Krediti ostalim korisnicima, neto	591.613	852.446	-	1.444.059	3.485.103	4.929.162
Imovina koja se drži do dospjjeća	-	200.634	-	200.634	159.680	360.314
Potraživanja po obračunanim kamatama, neto	2.493	8.072	308	10.873	43.563	54.436
Imovina raspoloživa za prodaju	-	15	-	15	6.608	6.623
Ulaganja u ovise i pridružena društva	-	-	-	-	12.211	12.211
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	25.556	25.556
Imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	14.307	14.307
Ostala aktiva, neto	-	-	-	-	1.794	1.794
Ukupna aktiva (1)	812.108	1.746.900	6.073	2.565.081	5.873.474	8.438.555
PASIVA						
Obveze po depozitima	40.607	36.993	1.740	79.340	249.803	329.143
Obveze po kreditima	321.558	2.429.495	-	2.751.053	-	2.751.053
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	275.111	744.229	-	1.019.340	-	1.019.340
Obveze po obračunanim kamatama	20.849	45.237	54	66.140	-	66.140
Ostala pasiva	3.927	1.281	13	5.221	616.458	621.679
Ukupne obveze	662.052	3.257.235	1.807	3.921.094	866.261	4.787.355
Kapital						
Osnivački kapital	-	-	-	-	3.136.055	3.136.055
Zadržana dobit	-	-	-	-	438.520	438.520
Neto dobit tekuće godine	-	-	-	-	75.237	75.237
Ukupni kapital	-	-	-	-	3.649.812	3.649.812
Garantni fond	-	1.142	-	1.142	246	1.388
Ukupni kapital i garantni fond	-	1.142	-	1.142	3.650.058	3.651.200
Ukupna pasiva (2)	662.052	3.258.377	1.807	3.922.236	4.516.319	8.438.555
Neto aktiva/pasiva (1) - (2)	150.056	(1.511.477)	4.266	(1.357.155)	1.357.155	-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

29. DEVIZNA PODBILANCA (NASTAVAK)

	2001. godine		Ostale		Ukupno	
	USD	EUR	devize	devize	Kune	Ukupno
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi kod banaka, neto	25.594	15.242	3.158	43.994	61.168	105.162
Depoziti kod drugih banaka, neto	402.042	256.974	8.703	667.719	79.500	747.219
Krediti bankama, neto	-	84.929	-	84.929	2.061.389	2.146.318
Krediti ostalim korisnicima, neto	304.291	664.179	-	968.470	2.526.665	3.495.135
Imovina koja se drži do dospijeća	-	224.535	-	224.535	-	224.535
Potraživanja po obračunanim kamatama, neto	3.512	14.350	-	17.862	72.664	90.526
Imovina raspoloživa za prodaju	-	15	-	15	120	135
Ulaganja u ovisna i pridružena društva					5.000	5.000
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	26.288	26.288
Imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	2.341	2.341
Ostala aktiva, neto	-	-	-	-	2.250	2.250
Ukupna aktiva (1)	735.439	1.260.224	11.861	2.007.524	4.837.385	6.844.909
PASIVA						
Obveze po depozitima	91.735	55.438	4.976	152.149	130.014	282.163
Obveze po kreditima	376.444	1.625.024	-	2.001.468	-	2.001.468
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	321.708	374.921	-	696.629	-	696.629
Obveze po obračunanim kamatama	26.509	34.499	67	61.075	-	61.075
Ostala pasiva	10	74	614	698	391.206	391.904
Ukupne obveze	816.406	2.089.956	5.657	2.912.019	521.220	3.433.239
Kapital						
Osnivački kapital	-	-	-	-	2.972.020	2.972.020
Zadržana dobit	-	-	-	-	388.842	388.842
Neto dobit tekuće godine	-	-	-	-	49.678	49.678
Ukupni kapital	-	-	-	-	3.410.540	3.410.540
Garantni fond	-	1.130	-	1.130	-	1.130
Ukupni kapital i garantni fond	-	1.130	-	1.130	3.410.540	3.411.670
Ukupna pasiva (2)	816.406	2.091.086	5.657	2.913.149	3.931.760	6.844.909
Neto aktiva/pasiva (1) - (2)	(80.967)	(830.862)	6.204	(905.625)	905.625	-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

30. ROČNA STRUKTURA

Iznos ukupne aktive i pasive na dan 31. prosinca 2002. i 31. prosinca 2001. godine analiziran je kroz preostalo razdoblje od dana bilance u odnosu na ugovoren datum dospijeća kako slijedi:

2002. godine	Do 1	1 do 3	3 mј. do	1 do 3	Preko	
	mјесец	mјесeca	1 godine	godine	3 godine	Ukupno
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi kod banaka, neto	88.714	-	-	-	-	88.714
Depoziti kod drugih banaka, neto	857.689	48.905	-	-	-	906.594
Krediti bankama, neto	127.056	87.707	212.173	554.059	1.057.849	2.038.844
Krediti ostalim korisnicima, neto	13.486	74.162	868.050	1.304.591	2.668.873	4.929.162
Imovina koja se drži do dospijeća	159.680	-	27.960	62.038	110.636	360.314
Potraživanja po obračunanim kamatama, neto	33.342	21.094	-	-	-	54.436
Imovina raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	6.623	6.623
Ulaganja u ovisna i pridružena društva	-	-	-	-	12.211	12.211
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	25.556	25.556
Imovina namijenjena prodaji	-	-	6.455	7.852	-	14.307
Ostala aktiva, neto	1.292	359	126	17	-	1.794
Ukupna aktiva (1)	1.281.259	232.227	1.114.764	1.928.557	3.881.748	8.438.555
PASIVA						
Obveze po depozitima	329.143	-	-	-	-	329.143
Obveze po kreditima	39.545	23.257	131.660	1.127.293	1.429.298	2.751.053
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	-	275.111	744.229	1.019.340
Obveze po obračunanim kamatama	778	65.362	-	-	-	66.140
Ostala pasiva	99.912	85.207	85.780	128.271	222.509	621.679
Ukupne obveze	469.378	173.826	217.440	1.530.675	2.396.036	4.787.355
Kapital						
Osnivački kapital	-	-	-	-	3.136.055	3.136.055
Zadržana dobit	-	-	-	-	438.520	438.520
Neto dobit tekuće godine	-	-	-	-	75.237	75.237
Ukupni kapital	-	-	-	-	3.649.812	3.649.812
Garantni fond	-	-	-	-	1.388	1.388
Ukupni kapital i garantni fond	-	-	-	-	3.651.200	3.651.200
Ukupna pasiva (2)	469.378	173.826	217.440	1.530.675	6.047.236	8.438.555
Neto aktiva/pasiva (1) - (2)	811.881	58.401	897.324	397.882	(2.165.488)	-

Bilješke uz finansijska izvješća (nastavak)

30. ROČNA STRUKTURA (NASTAVAK)

2001. godine	Do 1	1 do 3	3 mj. do	1 do 3	Preko	
	mjesec	mjeseca	1 godine	godine	3 godine	
	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće	tisuće
kuna	kuna	kuna	kuna	kuna	kuna	kuna
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi kod banaka, neto	105.162	-	-	-	-	105.162
Depoziti kod drugih banaka, neto	719.598	27.621	-	-	-	747.219
Krediti bankama, neto	23.030	67.506	270.097	718.995	1.066.690	2.146.318
Krediti ostalim korisnicima, neto	60.416	53.289	535.748	1.379.154	1.466.528	3.495.135
Imovina koja se drži do dospijeća	-	-	25.849	57.352	141.334	224.535
Potraživanja po obračunanim kamatama, neto	68.737	21.789	-	-	-	90.526
Imovina raspoloživa za prodaju	-	-	-	-	135	135
Ulaganja u ovisna i pridružena društva	-	-	-	-	5.000	5.000
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	26.288	26.288
Imovina namijenjena prodaji	-	-	2.341	-	-	2.341
Ostala aktiva, neto	2.250	-	-	-	-	2.250
Ukupna aktiva (1)	979.193	170.205	834.035	2.155.501	2.705.975	6.844.909
PASIVA						
Obveze po depozitima	282.163	-	-	-	-	282.163
Obveze po kreditima	41.034	2.335	118.240	1.195.246	644.613	2.001.468
Obveze za izdane dugoročne vrijednosne papire	-	-	374.921	321.708	-	696.629
Obveze po obračunanim kamatama	808	47.203	13.064	-	-	61.075
Ostala pasiva	204.462	45.433	23.011	54.488	64.510	391.904
Ukupne obveze	528.467	94.971	529.236	1.571.442	709.123	3.433.239
Kapital						
Osnivački kapital	-	-	-	-	2.972.020	2.972.020
Zadržana dobit	-	-	-	-	388.842	388.842
Neto dobit tekuće godine	-	-	-	-	49.678	49.678
Ukupni kapital	-	-	-	-	3.410.540	3.410.540
Garantni fond	-	-	-	-	1.130	1.130
Ukupni kapital i garantni fond	-	-	-	-	3.411.670	3.411.670
Ukupna pasiva (2)	528.467	94.971	529.236	1.571.442	4.120.793	6.844.909
Neto aktiva/pasiva (1) - (2)	450.726	75.234	304.799	584.059	(1.414.818)	-

IZDAVAČ

Hrvatska banka za obnovu i razvitak
Strossmayerov trg 9, 10000 Zagreb, Hrvatska
Tel.: (01) 4591-620, Fax: (01) 4591-721
e-mail: info@hbor.hr
www.hbor.hr
Lipanj 2003.

ZA IZDAVAČA

Anton Kovačev
Predsjednik Uprave HBOR-a

UREDNICA

Maja Jurić
Predstojnica Ureda Uprave

PRODUKCIJA

Studio Marketing J. Walter Thompson

DESIGN I PRIPREMA ZA TISAK

Studio Marketing J. Walter Thompson

FOTOGRAFIJE

Corbis
Digital Vision

TISAK

Kratis

ISSN 1332-2893